

Suvestinė redakcija nuo 2008-09-05 iki 2008-12-31

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2001, Nr. [110-4010](#), i. k. 1012020ISAK00000380

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO MINISTRO

Į S A K Y M A S

**DĖL TEISĖS AKTŲ, BŪTINŲ LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS
ĮSTATYMUI ĮGYVENDINTI, PATVIRTINIMO**

2001 m. gruodžio 18 d. Nr. 380
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymu (Žin., 2000, Nr. [66-1984](#)) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. rugpjūčio 24 d. nutarimo Nr. 1031 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymą“ (Žin., 2001, Nr. [74-2601](#)) 1.2 bei 1.3 punktais:

1. T v i r t i n u pridedamus:
 - 1.1. Prekybos elektros energija taisyklės;
 - 1.2. Leidimų veikloms elektros energetikos sektoriuje išdavimo taisyklės;
 - 1.3. Aprūpinimo elektros energija nutraukimo, siekiant užtikrinti visuomenės interesus, detalias sąlygas ir su tuo susijusių nuostolių apskaičiavimo ir atlyginimo tvarką;
 - 1.4. Įpareigojimų teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas davimo taisyklės;
 - 1.5. *Neteko galios nuo 2006-04-16*

Punkto naikinimas:

Nr. [4-116](#), 2006-04-11, Žin. 2006, Nr. 42-1535 (2006-04-15), i. k. 1062020ISAK0004-116

2. Šis įsakymas įsigalioja nuo 2002 m. sausio 1 dienos.

ŪKIO MINISTRAS

PETRAS ČĖSNA

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos ūkio ministro

2001 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. 380

(Lietuvos Respublikos ūkio ministro

2002 m. gruodžio 17 d. įsakymu Nr. 453

redakcija)

PREKYBOS ELEKTROS ENERGIJA TAISYKLĖS**I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Prekybos elektros energija taisyklės (toliau – taisyklės) reglamentuoja elektros energetikos rinkos dalyvių tarpusavio santykius prekiaujant elektros energija Lietuvos Respublikos teritorijoje.

2. Taisyklės parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos elektros energetikos (Žin., 2000, Nr. [66-1984](#)), Lietuvos Respublikos energetikos (Žin., 2002, Nr. [56-2224](#)) įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gruodžio 5 d. nutarimu Nr. 1474 (Žin., 2001, Nr. [104-3713](#)) patvirtintu Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje sąrašu.

3. Taisyklių tikslas – sukurti prielaidas konkurencinės elektros energetikos rinkos (toliau – rinka) santykių plėtrai siekiant įtvirtinti patikimus, teisėtus ir sąžiningus santykius tarp veikiančių elektros rinkos dalyvių bei pritraukti reikalingų investicijų į elektros energetikos sektorių; reglamentuoti elektros rinkos veiklos priežiūrą; palaipsniui įdiegiant automatizuotą elektros energijos kiekio apskaitos sistemą, naudoti šios sistemos duomenis tarpusavio įsipareigojimams prekiaujant elektros energija nustatyti.

4. Šiose taisyklėse vartojamos sąvokos:

Elektros rinka – rinkos dalyvių santykių visuma, sukurta prekiauti elektros energija teisėtais bei lygiateisiais principais naudojantis reguliuojamo trečiosios šalies dalyvavimo principu energijai persiūsti.

Prekybos laikotarpis – tiekimo ir vartojimo grafikui sudaryti ir balansavimo bei reguliavimo elektros energijos apimčiai nustatyti – vienos prekybos valandos, dienos ir savaitės laikotarpis, o atsiskaitymams tarp veikiančių elektros rinkos dalyvių apskaičiuoti – vieno prekybos mėnesio laikotarpis. Prekybos diena ir mėnuo sutampa su kalendoriniais, prekybos savaitė prasideda nuo penktadienio 24 val. ir baigiasi kitą penktadienį 24 val.

Balansavimo elektros energija – rinkos dalyvių faktiškai suvartota/nesuvartota ar patiekta/nepateikta elektros energija, nesilaikant tiekimo grafikuose nustatytų elektros energijos kiekių. Visi rinkos dalyviai, perkantys elektros energiją galutiniam vartojimui ir (ar) gaminantys elektros energiją pardavimui, už tiekimo/suvartojimo balansą yra atsakingi perdavimo tinklų operatoriui. Perdavimo tinklų operatorius yra balansavimo energijos tiekėjas visiems rinkos dalyviams ir kitų šalių perdavimo tinklų operatoriams.

Reguliavimo elektros energija – perdavimo sistemos operatoriaus dispečerinio centro nurodymu nupirkta ir (ar) parduota elektros energija, reikalinga nacionalinei balansavimo funkcijai atlikti.

Dvišalės sutartys – ilgalaikės (ne trumpesnės kaip vieno kalendorinio mėnesio) elektros energijos pirkimo/pardavimo sutartys, sudaromos tarp rinkos dalyvių. Tokioms sutartims nepriskiriamos sutartys, pagal kurias elektros energija perkama galutiniam vartojimui iš tiekėjų bei elektros energija prekiaujama aukcione.

Kontraktinis balansas – kiekvienai prekybos dienos valandai rinkos operatoriaus sudaromas dokumentas (ar jo elektroninė versija), kuriame pateikiami kiekvieno rinkos dalyvio prekybos rezultatai. Kontraktinis balansas sudaromas atskirai kiekvienam rinkos dalyviui.

Rinkos kontraktinis balansas – rinkos operatoriaus sudaromas dokumentas (ar jo elektroninė versija), kuriame atspindima visų kontraktinių balansų suma.

Punkto pakeitimai:

Nr. [4-85](#), 2005-02-25, Žin., 2005, Nr. 30-947 (2005-03-03), i. k. 1052020ISAK00004-85

5. Prekiauti elektros energija rinkoje gali veikiantys elektros rinkos dalyviai (rinkos dalyviai). Rinkos dalyviais rinkos operatorius registruoja visus juridinius ar fizinius asmenis, turinčius: leidimą gamybai; ir (ar) leidimą eksportui; ir (ar) tiekimo licenciją, be to, šie asmenys turi turėti elektros energijos pirkimo/pardavimo dvišalę sutartį.

6. Visi rinkos dalyviai privalo vadovautis šiomis taisyklėmis.

7. Lietuvos Respublikos teritorijoje veikia viena elektros rinka.

8. Pagrindiniai elektros rinkos principai yra šie:

8.1. sąžininga konkurencija;

8.2. savarankiškumas;

8.3. patikimumas, sąžiningumas;

8.4. atsiskaitymų tarp elektros rinkos dalyvių užtikrinimas;

8.5. elektros rinkos dalyvių lygiateisiškumas.

II. RINKOS DALYVIO STATUSO SUTEIKIMAS

9. Rinkos dalyvio statusas užtikrina, kad dalyviui suteikiama teisė prekiauti elektros energija pagal dvišales sutartis ir aukcione, prisijungti prie perdavimo tinklų operatoriaus duomenų bazės, neviršijant dalyvį liečiančios informacijos apimtį, gauti atitinkamą informaciją iš rinkos operatoriaus ir perdavimo tinklų operatoriaus apie planuojamus bei faktinius vartojimo, tiekimo, tiekimo paskirstymo tarp atskirų gamintojų rezultatus.

10. Juridiniai ar fiziniai asmenys, turintys elektros energijos tiekėjo licenciją ar leidimus elektros energijos eksportui ar importui ir ketinantys pradėti prekiauti elektros rinkoje, privalo ne vėliau kaip prieš vieną kalendorinį mėnesį iki numatomos prekybos elektros rinkoje pradžios būti rinkos operatoriaus užregistruoti rinkos dalyviais.

11. Tiekėjas – pretendentas į rinkos dalyvius ne vėliau kaip prieš keturiasdešimt kalendorinių dienų iki numatomos elektros energijos pirkimo pradžios privalo pateikti rinkos operatoriui šiuos dokumentus:

11.1. elektros energijos pirkimo dvišalės sutarties su pretendento laisvai pasirinktu gamintoju priedą ar abiejų šalių pasirašytą sutarties išrašą, kuriame nustatytas perkamos elektros energijos kiekis kas mėnesį. Iš gamintojo perkamos elektros energijos kiekis neturi viršyti sutartyje su laisvuju vartotoju nurodyto elektros energijos kiekio, atėmus elektros energijos kiekį vykdant įpareigojimą teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas;

11.2. sutartį su perdavimo tinklų operatoriumi dėl balansavimo elektros energijos pirkimo/pardavimo;

11.3. sutartį su perdavimo tinklų operatoriumi viešuosius interesus atitinkančių paslaugų sąrašą nustatytai elektros energijai pirkti;

11.4. pažymą iš perdavimo ar skirstomųjų tinklų operatoriaus apie su laisvaisiais vartotojais sudarytas sutartis dėl apmokėjimo už elektros energijos persiuntimo paslaugą arba, jei laisviesiems vartotojams pageidaujant, apmokėjimo už persiuntimo paslaugą sutartį su perdavimo ar skirstomųjų tinklų operatoriumi sudaro tiekėjas, pažymą apie šios sutarties sudarymą;

11.5. nepriklausomieji tiekėjai (išskyrus laisvuosius vartotojus, turinčius tiekėjo licenciją ir numatančius elektros energiją pirkti tik savo reikmėms) papildomai turi pateikti:

11.5.1. sutarčių su laisvaisiais vartotojais priedų kopijas ar išrašus iš šių sutarčių, kuriuose būtų nurodytas kiekvienam laisvajam vartotojui kas mėnesį parduodamos elektros energijos kiekis ir pateiktas kiekvieno laisvojo vartotojo (šio tiekėjo kliento) komercinės apskaitos vietų sąrašas (pirkimo/pardavimo riba);

11.5.2. pažymą iš visuomeninio tiekėjo apie laisvojo vartotojo, pereinančio iš visuomeninio tiekėjo prie nepriklausomo tiekėjo, pradelstą įsiskolinimą. Iki įsiskolinimo padengimo laisvajam vartotojui keisti elektros energijos tiekėją draudžiama.

12. Visi šių taisyklių 11 punkte išvardyti pretendentai, išskyrus visuomeninius tiekėjus, prieš pasirašydami šių taisyklių 11.2 ir 11.3 punktuose nurodytas sutartis, privalo pateikti perdavimo tinklų operatoriui dokumentų originalus (ar jų notariškai patvirtintas kopijas), iš kurių nustatomos mokėjimų, kurie mokami už elektros energiją, perkamą iš perdavimo tinklų operatoriaus,

užtikrinimo garantijos (atitinkamo Lietuvos Respublikoje registruoto banko depozitas, akreditivas, banko garantijos sutartis ar kiti banko dokumentai ir kt.). Mokėjimo užtikrinimo garantijos turi būti ne mažesnės kaip trijų kalendorinių mėnesių vidutinės mėnesio apyvartos suma, nustatyta pagal perkamos iš perdavimo tinklų operatoriaus elektros energijos apimtį pagal šias sutartis.

13. Rinkos operatorius, gavęs šių taisyklių 11 punkte nurodytus dokumentus, privalo ne vėliau kaip per penkias darbo dienas užregistruoti pretendentą rinkos dalyviu arba, jeigu nėra pateikti visi šių taisyklių 11 punkte nurodyti dokumentai arba jų turinys neatitinka nustatytų reikalavimų, motyvuotai atsisakyti registruoti ir apie tai raštu pranešti pretendentui. Kartu rinkos operatorius parengia ir pateikia pasirašyti sutartį prekiauti aukcione.

14. Gamintojai, kurių gamybos režimą kontroliuoja perdavimo tinklų operatoriaus dispečerinis centras, bei visuomeniniai tiekėjai besąlygiškai registruojami veikiančiais rinkos dalyviais ir prijungiami prie automatizuotos duomenų bazės.

15. Kiekvienas rinkos dalyvis registruojamas rinkos operatoriaus specialioje kompiuterinėje duomenų bazėje. Jam suteikiama teisė naudotis informacija, susijusia su jo veikla.

16. Gamintojai, kurių gamybos režimą kontroliuoja perdavimo tinklų operatoriaus dispečerinis centras, privalo su perdavimo tinklų operatoriumi sudaryti rašytinės formos sutartį reguliavimo elektros energijai pirkti/parduoti.

17. Gamintojai, kurių gamybos režimą kontroliuoja perdavimo tinklų operatoriaus dispečerinis centras, su perdavimo tinklų operatoriumi gali sudaryti vieną sutartį, apimančią visus elementus, nurodytus šių taisyklių 11.2–11.3 ir 16 punktuose.

III. RINKOS OPERATORIUS

18. Rinkos operatorius, organizuodamas elektros energijos prekybą:

18.1. saugo ir registruoja visus dvišalių sutarčių, pasirašomų tarp veikiančių rinkos dalyvių, išrašus apie perkamus elektros energijos kiekius;

18.2. registruoja pretendentes rinkos dalyviais;

18.3. sudaro rinkos kontraktinį balansą, vadovaudamasis kontraktiniame balanse nurodytomis sąlygomis;

18.4. organizuoja elektros energijos pirkimo/pardavimo aukciono etapus, vykstančius iki prekybos dienos;

18.5. nustato patiektos ir (ar) suvartotos balansavimo elektros energijos kiekį, kurio pagrindu pateikia rinkos dalyviams pažymą apie tarpusavio įsipareigojimus per prekybos mėnesį;

18.6. pagal savo kompetenciją informuoja Lietuvos Respublikos valstybinę kainų ir energetikos kontrolės komisiją (toliau – Komisija) apie licenciją ir (ar) leidimų turėtojams nustatytų reikalavimų pažeidimus, kuriuos padarė rinkos dalyviai;

18.7. analizuoja ir teikia Komisijai pasiūlymus, susijusius su elektros rinkos darbo bei plėtros perspektyvomis;

18.8. pasibaigus kalendoriniam mėnesiui, apskaičiuoja parduodamos elektros energijos apimtį vadovaudamasis ūkio ministro 2001 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. 380 (Žin., 2001, Nr. [110-4010](#)) patvirtintomis Įpareigojimų teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas davimo taisyklėmis ir Komisijos patvirtinta viešuosius interesus atitinkančias paslaugas elektros energijos pardavimo tiekėjams apimčių ir kainos skaičiavimo metodika.

IV. PERDAVIMO TINKLŲ OPERATORIUS

19. Perdavimo tinklų operatorius:

19.1. perka elektros energiją perdavimo tinklų technologinėms sąnaudoms kompensuoti, taip pat perka/parduoda elektros energiją momentiniame aukcione;

19.2. perka iš gamintojų ar iš kitų šalių ar parduoda reguliavimo elektros energiją ir perka iš kitų šalių ar parduoda kitoms šalims balansavimo elektros energiją;

19.3. parduoda/perka iš rinkos dalyvių balansavimo elektros energiją;

19.4. užtikrina elektros energijos, kurios gamyba įtraukta į viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, supirkimą ir realizavimą.

20. Rinkos dalyviai, sudarę sutartį dėl reguliavimo elektros energijos su perdavimo tinklų operatoriumi, privalo besąlygiškai vykdyti perdavimo tinklų operatoriaus dispečerinio centro nurodymus dėl suplanuotos elektros energijos gamybos ar vartojimo apimtį ir sąlygų pakeitimo. Perdavimo tinklų operatoriaus nurodymo pagrindumas gali būti ginčijamas tik įvykdžius nurodymą. Pagrįstais laikomi nurodymai, reikalingi elektros energetikos sistemos balansui užtikrinti arba avarijų likvidavimo planui įgyvendinti.

21. Kiekvienos darbo dienos rytą, iki 10 val., perdavimo tinklų operatoriaus dispečerinis centras privalo pateikti rinkos operatoriumi ataskaitą apie visus nurodymus reguliavimui, kurie buvo duoti rinkos dalyviams per praėjusią prekybos dieną (arba per kelias praėjusias prekybos dienas, jeigu tai buvo poilsio ar švenčių dienos).

V. PREKYBOS PLANAVIMAS

22. Perdavimo tinklų operatorius, remdamasis dvišalėmis sutartimis, rinkos dalyvių pateiktais prekybos planais, importo ir eksporto planais, kiekvienai prekybos savaitei, sudaro savaitės gamybos ir vartojimo planą. Šio plano pagrindu perdavimo tinklų operatorius, įvertindamas importo ir eksporto sutartis, sudaro ir su kaimyninių šalių elektros energetikos sistemų operatoriais suderina nacionalinį balansą, užsako visų rūšių galios rezervus ir kitas papildomas paslaugas.

23. Savaitės plano pagrindu priimamas elektros energijos kiekis, nustatytas konkrečiam kalendoriniam mėnesiui pagal dvišales sutartis tarp gamintojų ir kitų rinkos dalyvių bei sutartis tarp perdavimo tinklų operatoriaus ir rinkos dalyvių elektros energijai, įtrauktai į viešuosius interesus atitinkančių paslaugų sąrašą.

24. Kas savaitę, ne vėliau kaip iki antradienio 8 val., rinkos dalyviai privalo pateikti perdavimo tinklų operatoriumi būsimos savaitės pirkimo/pardavimo grafikus paromis (elektros energijos kiekis kiekvieną savaitės parą), realizuodami dvišalėse sutartyse nurodytas sąlygas.

25. Perdavimo tinklų operatorius, gavęs iš rinkos dalyvių šių taisyklių 24 punkte nurodytus pirkimo/pardavimo grafikus, privalo patikrinti, ar pirkimo/pardavimo grafikuose nurodyti kiekiai neprieštarauja dvišalėse sutartyse nurodytiems kiekiams, tai yra tiekėjo pareikštas pirkimo iš konkretaus gamintojo grafikas atitinka gamintojo pareikštą pardavimo konkrečiam tiekėjui grafiką. Jeigu pirkimo grafikai ir gamintojų pardavimo grafikai nesutampa, perdavimo tinklų operatorius ne vėliau kaip iki antradienio 14 val. privalo pateikti šią informaciją atitinkamiems gamintojams ir tiekėjams.

26. Rinkos dalyviai turi teisę šiuos grafikus tikslinti ir derinti tarpusavyje, bet ne vėliau kaip iki trečiadienio 12 val., taip pat jie privalo pateikti perdavimo tinklų operatoriumi galutinius pirkimo/pardavimo grafikus, kurių pagrindu perdavimo tinklų operatorius sudaro savaitės plano elektroninę versiją.

27. Jei nurodytu laiku tiekėjai bei gamintojai nepateikia galutinių pirkimo/pardavimo grafikų arba jeigu grafikai nesubalansuoti tarp rinkos dalyvių, perdavimo tinklų operatorius turi teisę vienašališkai tikslinti šiuos grafikus laikydamasis principo, kad galutiniame pirkimo/pardavimo grafike atsispindėtų pagal dvišalę sutartį mažesnis iš pareikštų pirkimo ar pardavimo kiekių.

28. Perdavimo tinklų operatorius, remdamasis rinkos dalyvių pateiktais siūlymais dėl gamybos bei suvartojimo režimų, sudaro naują patikslintą savaitės planą. Patikslintas planas kiekvienai kitos savaitės parai privalo būti parengtas ne vėliau kaip iki kiekvienos kalendorinės savaitės trečiadienio 16 val., jis sudaromas elektroninės versijos pavidalu, suteikiančiu galimybę kiekvienam rinkos dalyviui prisijungti prie duomenų bazės ir gauti jį liečiančią informaciją.

29. Savaitės plane pagal kiekvieną rinkos dalyvį nurodomas:

29.1. planuojamas pirkti/parduoti elektros energijos kiekis paromis (iš viso);

29.2. planuojamas pirkti/parduoti elektros energijos kiekis paromis iš kiekvieno gamintojo ar kiekvienam tiekėjui (ar laisvajam vartotojui) pagal dvišalę sutartį;

29.3. planuojamas pirkti/parduoti elektros energijos kiekis paromis pagal įpareigojimą teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas.

30. Prekyba aukcione vyksta pagal aukciono taisykles.

31. Perdavimo tinklų operatorius prekybos dienos planą patvirtina ne vėliau kaip iki darbo dienos, esančios prieš prekybos dieną, 16 val., remdamasis visų aukcione sudarytų prekybos sandorių, įvykusių iki to laiko tarp rinkos dalyvių, registracijos faktu.

VI. PREKYBOS DIENOS REZULTATŲ PATEIKIMAS

32. Praėjus prekybos dienai, perdavimo tinklų operatorius iki antros darbo dienos 9 val. pateikia rinkos operatoriui informaciją apie kiekvieno rinkos dalyvio suvartotos ir (ar) patiektos elektros energijos kiekį valandomis per prekybos dieną, taip pat ir apie importą, eksportą bei prekybos dieną perdavimo tinklų operatoriaus dispečerinio centro duotus reguliavimo nurodymus (ar per kelias prekybos dienas, jei tai buvo poilsio arba švenčių dienos).

33. Praėjus prekybos dienai, rinkos operatorius iki trečios darbo dienos 9 val. nustato prekybos balansavimo ir reguliavimo elektros energija rezultatus ir suteikia galimybę kiekvienam rinkos dalyviui susipažinti su jį liečiančia informacija.

34. Pasibaigus mėnesiui ir pasirašius atitinkamus elektros energijos tiekimo į tinklus bei suvartojimo iš tinklų aktus, remdamasis elektros energijos komercinės apskaitos sistemos duomenimis, rinkos operatorius iki 7 darbo dienos nustato kiekvienos mėnesio dienos rezultatus ir pateikia visiems rinkos dalyviams atitinkamas pažymas sąskaitoms už balansavimo ir reguliavimo elektros energiją pateikti.

35. Pateiktos sąskaitos, parengtos pažymų pagrindu, tampa pagrindu rinkos dalyviams atlikti atitinkamus mokėjimus.

VII. ATSISKAITYMAI IR ĮSKAITOS

36. Atsiskaitymai ir įskaitos tarp rinkos dalyvių atliekami remiantis sandorių pagal dvišales sutartis, aukciono bei balansavimo ir reguliavimo elektros energijos apimčių nustatymo rezultatais. Perdavimo tinklų operatorius (savo duomenų ir skirstomojo tinklų operatoriaus pateiktų duomenų pagrindu) ne vėliau kaip per penkias dienas nuo mėnesio pabaigos privalo raštu pranešti rinkos operatoriui apie mėnesio kiekvieno rinkos dalyvio patiektos ir (ar) suvartotos elektros energijos kiekį ir įtraukti šiuos duomenis į perdavimo tinklų operatoriaus duomenų bazę. Elektros energijos kiekis pateiktoje informacijoje turi atitikti sumą elektros energijos kiekių, nurodytų šios tvarkos 32 punkte, kas valandą su pakeitimais, padarytais pagal aktą, pasirašytą tarp rinkos dalyvių ir nustatantį bei pateisinantį tokius pakeitimus.

37. Pasibaigus mėnesiui, rinkos operatorius per 7 kalendorines dienas raštu kiekvienam rinkos dalyviui privalo pateikti pažymas apie faktiškai patiektos ir (ar) suvartotos, ir (ar) balansavimo bei reguliavimo elektros energijos kiekį per mėnesį. Rinkos operatoriaus pateikta pažyma tampa pagrindu rinkos dalyviams pateikti atitinkamus reikalavimus apmokėti.

38. Pažymoje, pateikiamoje kiekvienam rinkos dalyviui, turi būti nurodyta:

38.1. koks elektros energijos kiekis buvo nupirtas/parduotas per mėnesį;

38.2. koks elektros energijos kiekis buvo suvartotas/patiektas per mėnesį;

38.3. kokį kiekį ir kokia kaina rinkos dalyvis pirko/pardavė balansavimo ir reguliavimo elektros energiją bei elektros energiją pagal įpareigojimą teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas.

39. Jei atliekant elektros energijos kiekio apskaitą aptinkama klaida, duomenys privalo būti perskaičiuoti nuo klaidos atsiradimo momento, kuris nustatomas tiriant šį įvykį. Klaida ištaisoma pateikiant patikslinančias sąskaitas.

40. Rinkos operatorius yra atsakingas už informacijos apie prekybos dienos rezultatus visiems rinkos dalyviams prieinamumą pagal šių taisyklių reikalavimus bei pažymų parengimą ir pateikimą raštu kiekvienam veikiančiam rinkos dalyviui.

41. Rinkos dalyviai privalo peržiūrėti rinkos operatoriaus pateiktas pažymas, o aptikę neatitikimų nedelsdami pranešti jam apie tai.

42. Apmokėjimo terminas perdavimo tinklų operatoriui už reguliavimo ir balansavimo elektros energiją bei įsipareigojimus vykdant viešuosius interesus atitinkančias paslaugas nustatomas sutartyse, bet negali būti ilgesnis kaip 20 kalendorinių dienų nuo atitinkamos sąskaitos pateikimo.

43. Rinkos operatorius reguliariai kas ketvirtą arba kiekvieną kartą Komisijos pareikalavimu, bet ne dažniau kaip kartą per kalendorinį mėnesį, privalo pateikti detalią ataskaitą apie prekybos tarp rinkos dalyvių rezultatus.

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

44. Iki valandinės elektros energijos prekybos su tiekėjais pradžios taikomos šių taisyklių VIII skyriaus nuostatos. Šių taisyklių I–VII skyrių nuostatos taikomos tiek, kiek jos neprieštarauja VIII skyriaus nuostatomis.

45. Valandinės elektros energijos prekybos su tiekėjais pradžia, atsižvelgdama į rinkos, perdavimo ir skirstomųjų tinklų operatorių technines galimybes, nustato Ūkio ministerija.

46. Iki valandinės elektros energijos prekybos su tiekėjais pradžios vietoj prekybos aukcione perdavimo tinklų operatorius parduoda tiekėjams papildomą elektros energiją ir balansavimo elektros energiją.

47. Tiekėjų perkamos elektros energijos pagal dvišales sutartis kiekis nustatomas 70 proc. nuo bendro numatomo suvartoti elektros energijos kiekio.

48. Tiekėjai ir laisvieji vartotojai, importuojantys elektros energiją, vadovaudamiesi Įpareigojimų teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas davimo taisyklėmis, proporcingai visam perkamam ir (ar) importuojamam elektros energijos kiekiui privalo supirkti elektros energiją vykdant įsipareigojimus teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas.

49. Šių taisyklių 48 punkte nurodytą proporciją ir šios elektros energijos vidutinę kainą kalendoriniams metams, vadovaudamasi viešuosius interesus atitinkančių paslaugų apimtimis, kainomis bei planuojamu elektros energijos suvartojimo lygiu bei atsižvelgdama į sąnaudas, patiriamas vykdant rinkos operatoriaus veiklą, nustato Komisija.

50. Tiekėjams šių taisyklių 46 punkte nurodytos papildomos elektros energijos kaina nustatoma pagal visų gamintojų, iš kurių perdavimo tinklų operatorius perka papildomą elektros energiją, kainų svertinį vidurkį. Į šios energijos kainą neįskaičiuojama elektros energijos vykdant viešuosius interesus atitinkančias paslaugas faktinė supirkimo kaina.

51. Jeigu tiekėjai (jų klientai) faktiškai suvartojo daugiau elektros energijos, nei pareiškė savaitės plane, jie iš perdavimo tinklų operatoriaus privalo pirkti balansavimo energiją. Balansavimo elektros energijos dalis, proporcinga šios tvarkos 49 punkte nurodytai viešuosius interesus atitinkančių paslaugų daliai, tiekėjų perkama už šios tvarkos 49 punktu nustatytą kainą, o likusi balansavimo elektros energijos dalis perkama už kainą, lygią papildomos elektros energijos kainai, padaugintai iš 1,2 koeficiento.

52. Jeigu tiekėjai (jų klientai) faktiškai suvartojo mažiau elektros energijos, nei pareiškė savaitės plane, jie perdavimo tinklų operatoriui privalo parduoti balansavimo energiją. Balansavimo elektros energijos dalis, proporcinga šios tvarkos 49 punkte nurodytai viešuosius interesus atitinkančių paslaugų daliai, tiekėjų perkama už 49 punkte nustatytą kainą, o likusi balansavimo elektros energijos dalis perkama už kainą, lygią papildomos elektros energijos kainai, padaugintai iš 0,8 koeficiento.

53. Šios tvarkos 51 ir 52 punktų nuostatos įsigalioja po 2003 metų III ketvirčio. Iki to laiko balansavimo elektros energija apskaitoma už kalendorinį mėnesį.

54. Iki valandinės prekybos su tiekėjais pradžios elektros energija iš gamintojų perkama apskaitant apimtis kas valandą, o gamybos režimai planuojami remiantis gamintojų sutartimis su perdavimo tinklų operatoriumi.

55. Asmenys, nesilaikantys ar nevykdantys šios tvarkos reikalavimų, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

Priedo pakeitimai:

Nr. [453](#), 2002-12-17, Žin., 2002, Nr. 125-5686 (2002-12-31), i. k. 1022020ISAK00000453

LEIDIMŲ VEIKLOMS ELEKTROS ENERGETIKOS SEKTORIJE IŠDAVIMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šios taisyklės nustato leidimų verstis nelicencijuojama veikla elektros energetikos sektoriuje išdavimą ir galiojimo panaikinimą elektros energetikos įmonėms (toliau – įmonė) ir laisviesiems vartotojams.

2. Šios taisyklės nereglamentuoja energetikos įrenginių eksploatavimo verslo leidimų išdavimo ir nekeičia Valstybinės energetikos inspekcijos bei Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos (VATESI) išduotų leidimų ar licencijų eksploatuoti energetikos objektus.

3. Šiose taisyklėse vartojamos sąvokos:

leidimu reglamentuojama veikla – į licencijuojamos veiklos elektros energetikos sektoriuje rūšių sąrašą nepatekanti veikla, kuri reikalinga elektros energijos rinkai kurti;

leidimas – dokumentas, suteikiantis jo turėtojai teisę verstis nelicencijuojama veikla elektros energetikos sektoriuje;

leidimu reglamentuojamos veiklos sąnaudų auditas – atitinkamos veiklos leidimą turinčios įmonės sąnaudų, susijusių su šia veikla, patikrinimas ir nustatymas;

ministerija – Ūkio ministerija.

Kitos taisyklėse vartojamos sąvokos paaiškintos Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme (Žin., 2000, Nr. [66-1984](#)) ir Lietuvos Respublikos įmonių įstatyme (Žin., 1990, Nr. [14-395](#)).

II. LEIDIMŲ RŪŠYS

4. Nustatomos šios leidimu reglamentuojamos veiklos elektros energetikos sektoriuje rūšys:

4.1. elektros energijos gamyba;

4.2. elektros energijos gamybos pajėgumo plėtra;

4.3. elektros energijos eksportas;

4.4. elektros energijos importas;

4.5. tiesioginės linijos tiesimas.

5. Verstis leidimu reglamentuojama veikla elektros energetikos sektoriuje leidžiama tik įmonėms, turinčioms leidimą šiai veiklai.

6. Nustatomi šių rūšių leidimai:

6.1. leidimas gaminti elektros energiją;

6.2. leidimas plėsti elektros energijos gamybos pajėgumą;

6.3. elektros energijos eksporto leidimas;

6.4. elektros energijos importo leidimas;

6.5. leidimas tiesti tiesioginę liniją.

7. Kiekvienos rūšies leidimu reglamentuojamai veiklai išduodamas atskiras leidimas.

8. Pagal galiojimo trukmę leidimai gali būti šių rūšių:

8.1. neterminuotos trukmės (verstis elektros energijos gamyba, eksportu ir importu);

8.2. terminuotos trukmės (vienkartinis leidimas) (verstis elektros energijos gamybos pajėgumo plėtra ir tiesioginės linijos tiesimu).

9. Leidimą gaminti elektros energiją turi gauti kiekviena įmonė, kuri:

9.1. vertėsi elektros energijos gamyba pagal įregistruotus įmonės įstatus ar kitus analogiškus dokumentus, priimtus iki Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo įsigaliojimo, ir nori jį tęsti esamais technoliniais įrenginiais įsigaliojus nurodytam įstatymui;

9.2. nori atnaujinti sustabdytą elektros energijos gamybą esamais technologiniais įrenginiais, jeigu ankstesnio leidimo galiojimas buvo panaikintas;

9.3. pasistatė naujus elektros energijos gamybos technologinius įrenginius pagal leidimą plėsti elektros energijos gamybos pajėgumą.

10. Įmonei, turinčiai atitinkamus Valstybinės energetikos inspekcijos prie Ūkio ministerijos arba VATESI išduotus leidimus (licencijas) eksploatuoti įrenginius, leidimas išduodamas supaprastinta tvarka pagal Valstybinės energetikos inspekcijos prie Ūkio ministerijos teikimą.

11. Leidimą plėsti elektros energijos gamybos pajėgumą turi gauti kiekviena įmonė, norinti:

11.1. statyti elektrinę naujoje vietoje;

11.2. padidinti savo elektrinės generuojamą galią rekonstruodama (pakeisdama) esamus arba statydama papildomus technologinius elektros energijos gamybos įrenginius.

12. Elektros energijos eksporto leidimo gali siekti tik elektros energijos tiekėjai ir gamintojai.

13. Elektros energijos importo leidimo gali siekti tik elektros energijos tiekėjai ir laisvieji vartotojai.

14. Visi elektros energijos gamintojai ir tiekėjai turi teisę tiesiogine linija aprūpinti savo padalinius, dukterines įmones ir laisvuosius vartotojus. Visi Lietuvos Respublikos teritorijoje esantys laisvieji vartotojai turi teisę esamomis tiesioginėmis linijomis gauti elektros energiją iš gamintojų ir tiekėjų.

III. LEIDIMUS IŠDUODANTI INSTITUCIJA IR JOS ĮGALIOJIMAI

15. Leidimus pagal 6.1–6.5 punktus išduoda Ūkio ministerija (toliau – ministerija).

16. Ministerija:

16.1. nustato leidimu reglamentuojamos veiklos sąlygas;

16.2. išduoda leidimą;

16.3. atsisako išduoti leidimą;

16.4. panaikina leidimo galiojimą;

16.5. reikalauja iš įmonių veiklos ataskaitų ir kitos informacijos, reikalingos išnagrinėti jų prašymus verstis leidimu reglamentuojama veikla, arba tokios veiklos ataskaitų leidimu reglamentuojamos veiklos sąlygų laikymuisi patikrinti;

16.6. gauna iš įmonės veiklą prižiūrinčių valstybės institucijų informaciją apie tai, kaip įmonė laikosi įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų pagal tų institucijų kompetenciją;

16.7. nustato prašymo išduoti leidimą formą ir papildomų dokumentų sąrašą;

16.8. nustato leidimų formas;

16.9. registruoja leidimus specialiaame žurnale;

16.10. prižiūri, kaip laikomasi leidimu reglamentuojamos veiklos sąlygų;

16.11. nagrinėja skundus dėl leidimu reglamentuojamos veiklos sąlygų pažeidimų;

16.12. teikia valstybės institucijoms ir įstaigoms informaciją apie leidimų išdavimą, panaikinimą, kurios reikia joms pavestoms funkcijoms atlikti;

16.13. skelbia informaciją apie leidimų išdavimą ir galiojimo panaikinimą „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“. Informacijoje nurodomas įmonės pavadinimas, kodas ir buveinės adresas, leidimu reglamentuojamos veiklos rūšis, leidimo numeris, jo išdavimo, galiojimo panaikinimo data, leidimu reglamentuojamos veiklos teritorija.

IV. DOKUMENTŲ PATEIKIMO IR NAGRINĖJIMO TVARKA

17. Įmonė, norinti gauti leidimą, pateikia ministerijai nustatytosios formos prašymą.

18. Prašyme turi būti nurodyta įmonės pavadinimas, kodas, buveinės adresas, telefono ir fakso numeriai, veiklos, kuriai verstis prašoma leidimo, pavadinimas, numatoma leidimu reglamentuojamos veiklos apimtis (pagrindiniai techniniai duomenys) ir teritorija, įmonės vadovo vardas, pavardė, pareigos, telefono numeris.

19. Prie prašymo įmonė turi pridėti:

19.1. *Neteko galios nuo 2008-09-05*

Punkto naikinimas:

Nr. [4-383](#), 2008-08-28, *Žin. 2008, Nr. 101-3908 (2008-09-04)*, i. k. 1082020ISAK0004-383

19.2. informaciją apie įmonės padalinius, filialus ir valdymo struktūrą;

19.3. įsipareigojimą vykdyti leidimu reglamentuojamos veiklos sąlygas;

19.4. įmonės ir jos filialų turimų licencijų bei teisės aktuose nustatytų leidimų sąrašą, licencijų bei leidimų, kurių galiojimas panaikintas, sąrašą, licencijų bei leidimų, kuriuos išduoti prašymai tebėra nagrinėjami, sąrašą, taip pat licencijų bei leidimų, kuriuos išduoti prašymai buvo nepatenkinti, sąrašą.

20. Prie prašymo gauti elektros energijos gamybos pajėgumo plėtros leidimą arba tiesioginės elektros linijos tiesimo leidimą įmonė prideda teritorijos žemėlapi ar kitokio pavidalo informaciją, iš kurios matyti pageidaujamo statyti ar plėsti energetikos objekto geografinė padėtis, jo prijungimas prie elektros tinklų, padėtis artimiausių perdavimo ir skirstomųjų tinklų atžvilgiu bei nuosavybės ribos.

21. Prie prašymo gauti elektros energijos gamybos pajėgumo plėtros leidimą arba tiesioginės elektros linijos tiesimo leidimą įmonė turi pridėti dokumentus, parodančius, kaip bus tenkinami šie reikalavimai:

21.1. elektros energijos, įrenginių ir su jais susijusios įrangos saugumo bei patikimumo;

21.2. aplinkos apsaugos;

21.3. žemės naudojimo ir statybos vietos parinkimo;

21.4. vartojamo kuro.

22. Prie prašymo gauti elektros energijos gamybos leidimą įmonė, kurios technologinis elektros energijos gamybos pajėgumas viršiją suminę (elektrinę ir šiluminę) 10 MW galią, pateikia dokumentą, parodantį įmonės pajėgumą kaupti ir palaikyti rezervinio kuro atsargas.

23. Prie prašymo gauti tiesioginės elektros linijos tiesimo leidimą įmonė prideda dokumentus, reikalingus tokios linijos statybos tikslingumui pagrįsti:

23.1. linijos tiesimo motyvus;

23.2. savo padalinio, dukterinės įmonės, laisvojo vartotojo geografinės padėties planą, iš kurio matytųsi nuotolis iki elektrinės;

23.3. sutartį su laisvuoju vartotoju, pageidaujančiu pirkti elektros energiją iš įmonės pareiškėjos ir gauti ją per būsimąją tiesioginę liniją po tam tikros trukmės statybos laikotarpio, nurodyto sutartyje.

24. Atskirą prašymą gauti elektros energijos gamybos pajėgumo plėtros arba tiesioginės elektros linijos tiesimo leidimą įmonė turi pateikti kiekvienu atveju, kai norėtų:

24.1. statyti naujus elektros energijos gamybos pajėgumo objektus naujoje vietoje (nauju adresu);

24.2. išplėsti esamą elektros energijos gamybos pajėgumą, viršijantį apimtį, nustatytą anksčiau išduotame leidime;

24.3. tiesti tiesioginę elektros liniją naujoje trasoje;

24.4. išplėsti leidimu reglamentuotos tiesioginės linijos laidumą toje pačioje trasoje, kai liniją numatoma rekonstruoti, įrengiant joje antrą grandį arba aukštinant perdavimo įtampą.

25. Prašyme gauti elektros energijos eksporto arba importo leidimą įmonė nurodo eksporto arba importo šalis ir prideda dokumentus, apibūdinančius:

25.1. rinkos operatoriaus pažymą apie vykdytų ar tebevykdomų tiekimo sandorių su vidaus gamintojais, laisvaisiais vartotojais ir kitais tiekėjais atsiskaitymus;

25.2. elektros energijos eksporto ar importo šalyje esantį numatomą pirkėją ar pardavėją;

25.3. numatomą tranzito kelią eksporto ar importo galios srautui tarpsisteminiuose tinkluose, įvertinant tranzito šalių tinklų operatorių technines galimybes perduoti tokį srautą, taip pat galimybes sudaryti su jais tranzito sutartis.

26. Prašymą įsigyti naują leidimą su paaškinančiais dokumentais įmonė pateikia norėdama kitokia nei nurodyta galiojančiame leidime apimtimi verstis leidimu reglamentuojama veikla, taip pat kai įmonė reorganizuojama. Įmonė, besiverčianti elektros energijos eksporto arba importo

veikla, tokį prašymą pateikia pasikeitus ir jos veiklos užsienyje teritorijoms (eksporto ar importo šalims).

27. Ministerija, nagrinėdama prašymą išduoti leidimą, privalo išsiaiškinti, ar įmonė pareiškėja:

27.1. turi licencijuojamos veiklos elektros energetikos sektoriuje licencijų ir nepažeidžia jų sąlygų. Šiuo tikslu ministerija kreipiasi į elektros energijos rinkos operatorių, perdavimo ir skirstomųjų tinklų operatorius, Valstybinę kainų ir energetikos kontrolės komisiją, prašydama pateikti reikiamus duomenis apie įmonės licencijuojamą veiklą;

27.2. moka mokesčius, kuriuos administruoja Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos, vykdo įsipareigojimus muitinei ir moka mokesčius į Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą. Šiuo tikslu ministerija pateikia atsakingoms valstybės institucijoms ir įstaigoms prašymą pateikti reikiamų duomenų apie įmonę;

27.3. registruota Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registre.

Papildyta punktu:

Nr. [4-383](#), 2008-08-28, *Žin.*, 2008, Nr. 101-3908 (2008-09-04), i. k. 1082020ISAK0004-383

28. Valstybės institucijos ir įstaigos, elektros energijos rinkos, perdavimo tinklų, skirstomųjų tinklų operatoriai, gavę ministerijos prašymą pateikti reikiamus duomenis apie įmones, pageidaujančias gauti leidimą, privalo per 10 darbo dienų pateikti ministerijai prašyme nurodytus duomenis.

29. Ministerija, gavusi šiame skyriuje nurodytus dokumentus, patikrina, ar šie dokumentai bei juose esanti informacija atitinka leidimų išdavimo sąlygas, nurodytas 32 punkte, ir ne vėliau kaip per 34 punkte nustatytą laiką priima sprendimą išduoti leidimą arba atsisakyti išduoti leidimą.

30. Jeigu yra pagrindo įtarti, kad pateikti duomenys klaidingi, taip pat jeigu jų nepakanka nustatyti, ar dokumentai atitinka leidimų išdavimo sąlygas, ministerija turi teisę per 15 dienų nuo dokumentų pateikimo dienos paprašyti papildomų duomenų ar dokumentų. Šiuo atveju sprendimo dėl leidimo išdavimo priėmimo terminas nustatomas iš naujo – nuo papildomos informacijos ar dokumentų pateikimo datos.

31. Jeigu gauti leidimą siekianti įmonė ministerijai papildomai pateikia duomenis ar dokumentus arba juos pakeičia, taip pašalindama aplinkybes, trukdančias išduoti leidimą, ministerija priima sprendimą išduoti leidimą ar atsisakyti išduoti leidimą, 34 punkte nustatytą terminą pradėdama skaičiuoti iš naujo nuo papildomo duomenų ar dokumentų pateikimo ar jų pakeitimo dienos.

32. Ministerija tvarkingai ir pakankamai duomenimis užpildytą įmonės prašymą ir pridėtus dokumentus nagrinėja objektyviai ir nediskriminuodama įmonių pagal šias leidimų išdavimo sąlygas:

32.1. prašyme ir dokumentuose pateikti duomenys turi atitikti prašymo esmę;

32.2. duomenys turi būti teisingi;

32.3. prašyme ir dokumentuose pateikti duomenys turi atitikti leidimu reglamentuojamos veiklos sąlygas, pateiktas taisyklių VII skyriuje;

32.4. iš valstybės institucijų ir įstaigų bei rinkos operatorių, perdavimo ir skirstomųjų tinklų operatorių gauti duomenys turi patvirtinti, kad įmonė laikosi finansinės drausmės, įstatymų ir sudarytų sutarčių.

V. LEIDIMŲ IŠDAVIMAS IR REGISTRAVIMAS

33. Ministerija sprendimą išduoti leidimą grindžia atsižvelgdama, ar gauti dokumentai ir duomenys pakankamai atitinka 32 punkte nurodytas leidimų išdavimo sąlygas.

34. Ministerija per 30 dienų nuo reikiamų dokumentų gavimo privalo išduoti įmonei pareiškėjai leidimą arba pateikti motyvuotą raštišką atsisakymą tai daryti. Jeigu pateikti ne visi duomenys ar dokumentai, terminas skaičiuojamas nuo visų duomenų ar dokumentų pateikimo dienos.

35. Leidimas yra viešas dokumentas.

36. Elektros energijos gamybos, eksporto ir importo veiklos leidimai išduodami neterminuotam laikotarpiui.

37. Vienkartiniai elektros energijos gamybos pajėgumo plėtros ir tiesioginės linijos tiesimo veiklos leidimai išduodami terminuotos trukmės – iki 3 metų. Leidimo galiojimas gali būti pratęstas ne ilgesniam kaip 12 mėnesių laikotarpiui, jei užbaigti projektavimo darbai ir atlikta ne mažiau kaip 50 procentų projekto sąmatoje numatytų investicijų. Prašymą pratęsti leidimo galiojimą ir dokumentus, patvirtinančius šiame punkte nustatytų sąlygų įvykdymą, leidimo turėtojas pateikia Ūkio ministerijai ne vėliau kaip 30 kalendorinių dienų iki leidimo galiojimo pabaigos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [4-145](#), 2005-04-08, *Žin.*, 2005, Nr. 48-1594 (2005-04-14), i. k. 1052020ISAK0004-145

38. Ministerija gali keisti leidimu reglamentuojamos veiklos sąlygas, nurodytas taisyklių VII skyriuje. Po pakeitimo ministerija per 5 dienas raštu praneša įmonei apie sąlygų pakeitimą ir jos turimo leidimo galiojimo panaikinimą praėjus 3 mėnesiams nuo leidimu reglamentuojamos veiklos sąlygų pakeitimo, nurodydama, kad per 3 mėnesius įmonė turi įsigyti naują leidimą.

39. Leidime nurodoma:

39.1. veiklos elektros energetikos sektoriuje rūšis;

39.2. leidimą išduodanti institucija;

39.3. leidimo numeris;

39.4. leidimo turėtojo rekvizitai – įmonės pavadinimas, kodas (registracijos numeris) ir adresas;

39.5. leidimo išdavimo pagrindas ir data, terminuoto leidimo galiojimo trukmė;

39.6. visos leidimu reglamentuojamos veiklos sąlygos;

39.7. teritorija, kurioje verčiamasi leidimu reglamentuojama veikla;

39.8. leidimu reglamentuotos veiklos pagrindiniai techniniai duomenys (išskyrus importo ir eksporto veiklai).

40. Praradusiai leidimo originalą įmonei, kuri pateikia motyvuotą paaiškinimą ir skelbimo apie prarastą leidimą respublikiniame dienraštyje kopiją, ministerija per 10 darbo dienų išduoda leidimo dublikatą su žyma „Dublikatas“.

41. Išduodama elektros energijos gamybos leidimą ministerija turi teisę atsižvelgti į įmonės finansinę būklę, objektyvias įsiskolinimo priežastis ir priimti sprendimą išduoti leidimą ar nenaikinti jo galiojimo įmonei, skolingai Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui, savivaldybių biudžetams ar fondams, į kuriuos mokamus mokesčius administruoja Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos, taip pat Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui, turinčiai neįvykdytų įsipareigojimų muitinei, jeigu dėl to, kad šis leidimas neišduotas ar panaikintas jo galiojimas, vartotojai gali likti be elektros.

42. Ministerija pildo leidimų registravimo žurnalą, kuris gali būti ir kompiuterinėse laikmenose. Jame registruojami visi:

42.1. išduoti leidimai ir leidimai, kurių galiojimas panaikintas;

42.2. nepatenkinti prašymai.

43. Leidimų registravimo žurnalas privalo būti pildomas taip, kad būtų neįmanoma nepastebimai perrašyti žurnale esančių įrašų, pakeisti lapų, papildyti žurnalą naujais įrašais, pažeidžiančiais jų chronologinę tvarką.

44. Leidimų registravimo žurnale privalomi šie įrašai:

44.1. įrašo eilės numeris;

44.2. įrašo data;

44.3. leidimo išdavimo ir jo galiojimo panaikinimo data;

44.4. leidimo numeris;

44.5. leidimo rūšis;

44.6. leidimo gavėjas (turėtojas);

44.7. jeigu išduodamas leidimas pakeičia anksčiau turėtą leidimą – anksčiau galiojusio leidimo eilės numeris;

44.8. prašymą išduoti leidimą nagrinėjusio ministerijos darbuotojo pareigos ir pavardė;

44.9. asmens, atsakingo už leidimų registravimo žurnalo pildymą, parašas.

45. Ministerija, atsižvelgdama į šių taisyklių reikalavimus, pati nustato leidimų registravimo žurnalo pildymo tvarką.

VI. ATSISAKYMAS IŠDUOTI LEIDIMĄ

46. Leidimas pagal pateiktą prašymą gali būti neišduodamas, jeigu:

46.1. pateikiami ne visi reikiami dokumentai arba jie neatitinka jiems nustatytų reikalavimų;

46.2. netenkinamos 32 punkte nurodytos leidimų išdavimo sąlygos, ir pirmiausia tos, kai įmonė po kelis kartus per metus pažeidžia leidimu reglamentuojamos veiklos sąlygas ar jų nevykdo, laiku nesumoka mokesčių, kuriuos administruoja Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos (išskyrus tuos atvejus, kai įmonei mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokestinis ginčas, arba įmonė Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka kreipėsi į ministeriją mokesčių mokėtojų prašymams dėl atsiskaitymo akcijomis ir turtu nagrinėti dėl atsiskaitymo už šiuos mokesčius, delspinigius, baudas akcijomis ir turtu), turi neįvykdytų įsipareigojimų muitinei ir nemoka mokesčių į Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą arba ministerija yra gavusi kontroliuojančių valstybinės priežiūros institucijų raštu pateiktų pranešimų apie sankcijų taikymą už leidimu reglamentuojamos veiklos ir licencijuojamos veiklos sąlygų pažeidimus.

47. Motyvuotą atsisakymą išduoti leidimą ministerija raštu praneša įmonei pareiškėjai per 5 dienas nuo 34 punkte nurodyto termino.

VII. LEIDIMU REGLAMENTUOJAMOS VEIKLOS SĄLYGOS

48. Leidimų turėtojai privalo laikytis Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų.

49. Leidimų turėtojai negali savo vardu įgalioti kitų įmonių bei įmonių agentų verstis leidimuose nurodyta veikla arba perduoti joms šią teisę pagal sutartį.

50. Leidimo originalas turi būti saugomas įmonės buveinėje leidime nurodytu adresu. Įmonės filialuose turi būti saugoma leidimo kopija, patvirtinta įmonės vadovo parašu ir įmonės spaudu.

51. Leidimų turėtojai privalo reguliariai teikti ministerijai leidimu reglamentuojamos veiklos ataskaitas nustatytu laiku.

52. Įmonė elektros energiją eksportuoti ar importuoti gali tik pagal sutartis su užsienio įmonėmis. Lietuvos Respublikoje draudžiama importuoti ir eksportuoti elektros energiją ir galią, kurių įsigijimas nepatvirtintas juridinę galią turinčių dokumentų.

53. Apie numatomą valstybinės reikšmės energetikos objektų statybą bei uždarymą įmonė turi pranešti ministerijai prieš 5 metus ir viešai paskelbti „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“.

54. Įmonė privalo informuoti ministeriją apie valstybinės svarbos energetikos objektų statybos bei naudojimo pradžią.

55. Įmonė, kurios technologinis elektros energijos gamybos pajėgumas viršija suminę (elektrinę ir šiluminę) 10 MW galią, gali būti ministerijos įpareigota kaupti ir palaikyti energijos gamybos rezervinio kuro atsargas.

56. Pagaminta, eksportuota ir importuota energija turi būti apskaitoma Lietuvos Respublikos matavimo priemonių registre įregistruotomis energijos apskaitos priemonėmis.

57. Elektros energiją gaminančios, eksportuojančios ir importuojančios įmonės privalo sudaryti sutartis dėl energijos persiuntimo su tinklų operatoriais.

58. Vykdydama eksporto ar importo veiklą, įmonė privalo laikytis elektros tinklų kodekso, prekybos elektros energija taisyklių ir kitų Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo antrinių teisės aktų reikalavimų.

59. Naujo energijos gamybos pajėgumo plėtos objekto statybos ar tiesioginės linijos tiesimo darbai turi būti atliekami taip, kad per leidimo galiojimo laikotarpį, nustatytą šių taisyklių 37

punkte, būtų atlikti projektavimo darbai ir panaudota ne mažiau kaip 50 procentų projekto sąmatoje numatytų investicijų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [4-145](#), 2005-04-08, *Žin.*, 2005, Nr. 48-1594 (2005-04-14), i. k. 1052020ISAK0004-145

60. Elektros energijos gamintojas privalo techniškai eksploatuoti, prižiūrėti, valdyti elektros energijos gamybos įrenginius, laikytis elektrinių ir tinklų eksploatavimo bei kitų taisyklių.

61. Leidimų turėtojai negali pažeisti leidime nurodytų veiklos apimties ir teritorijų.

62. Kiekvienai leidimu reglamentuojamai veiklai įmonė tvarko atskirą apskaitą.

63. Metams pasibaigus, įmonė atlieka leidimu reglamentuojamos veiklos sąnaudų auditą ir apie rezultatus informuoja ministeriją.

64. Įmonė per 30 dienų nuo ataskaitinio ketvirčio pabaigos pateikia ministerijai informaciją apie leidimu reglamentuojamą veiklą ir jos ataskaitas.

65. Įmonė, kuri numato nutraukti leidimu reglamentuojamą veiklą, privalo ne vėliau kaip prieš 6 mėnesius informuoti apie tai ministeriją.

66. Leidimo turėtojai turi:

66.1. teisę verstis leidime nurodyta veikla;

66.2. teisę reikalauti ministerijos paaiškinti, kai delsiama, atsisakoma išduoti leidimą;

66.3. teisę įstatymų nustatyta tvarka apskųsti teismui ministerijos veiksmus ir sprendimus dėl leidimo išdavimo ar galiojimo panaikinimo;

66.4. kitų įstatymuose nustatytų teisių.

VIII. ATSAKOMYBĖ UŽ LEIDIMU REGLAMENTUOJAMOS VEIKLOS SĄLYGŲ PAŽEIDIMUS

67. Už leidime nurodytų leidimu reglamentuojamos veiklos sąlygų pažeidimus įmonė gali būti įspėjama arba panaikinamas jos leidimo galiojimas.

68. Įspėjimą dėl leidimu reglamentuojamos veiklos sąlygų pažeidimo ministerija perduoda įmonei raštu, nurodydama nustatytą laikotarpį pažeidimams pašalinti, bet ne ilgesnį kaip 3 mėn.

69. Leidimo galiojimas gali būti panaikinamas, jeigu:

69.1. paaiškėja, kad prašyme ir pridėtuose dokumentuose buvo pateikti klaidingi duomenys;

69.2. įmonė po kelis kartus per metus pažeidžia leidimu reglamentuojamos veiklos sąlygas;

69.3. įmonė nemoka mokesčių, kuriuos administruoja Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos mokesčių įstatymų nustatytais terminais (išskyrus tuos atvejus, kai įmonei mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokestinis ginčas, arba įmonė Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka kreipėsi į ministeriją mokesčių mokėtojų prašymams dėl atsiskaitymo akcijomis ir turtu nagrinėti dėl atsiskaitymo už šiuos mokesčius, delspinigius, baudas akcijomis ir turtu), turi neįvykdytų įsipareigojimų muitinei ir nemoka mokesčių į Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą, yra nustatyta Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 49 straipsnyje nurodytų piktybinių mokesčių įstatymų pažeidimo atvejų ir įsigaliojęs Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos nutarimas dėl baudos pagal nurodytojo įstatymo 50 straipsnio 3 dalį skyrimo įmonei;

69.4. įmonė, kuriai įspėjimu buvo nustatytas laikotarpis leidimu reglamentuojamos veiklos sąlygų pažeidimams pašalinti, jų nepašalina ir nepateikia ministerijai pašalinimą įrodančių dokumentų;

69.5. įmonė likviduojama ar reorganizuojama;

69.6. įmonė pateikia prašymą panaikinti leidimo galiojimą.

70. Apie sprendimą dėl leidimo galiojimo panaikinimo dėl 69.1–69.6 punktuose nurodytų priežasčių ministerija turi pranešti įmonei per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo, nurodydama panaikinimo priežastis.

IX. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

71. Ministerija, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija, Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos, teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos, Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, kitos valstybinės priežiūros institucijos pagal kompetenciją kontroliuoja įmonių, turinčių leidimus, veiklą ir prižiūri, kaip jos laikosi leidimu reglamentuojamos veiklos sąlygų.

72. Valstybinės priežiūros institucijos, elektros energijos rinkos bei tinklų operatoriai privalo raštu informuoti ministeriją apie įmonėse nustatytus leidimu reglamentuojamos veiklos sąlygų pažeidimus.

73. Skundus dėl leidimu reglamentuojamos veiklos sąlygų pažeidimų nagrinėja ministerija.

74. Šiose taisyklėse nustatyti leidimai išduodami ir fiziniams asmenims, jei Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose nenustatyta, kad verstis atitinkamu leidimu reglamentuojama veikla leidžiama tik įmonėms. Tuo atveju prašyme išduoti leidimą ir leidime vietoje įmonės rekvizitų nurodomi asmens duomenys (vardas, pavardė, asmens kodas, adresas).

Papildyta punktu:

Nr. [4-145](#), 2005-04-08, *Žin.*, 2005, Nr. 48-1594 (2005-04-14), i. k. 1052020ISAK0004-145

PRAŠYMAS NR. _____**gauti leidimą veiklai elektros energetikos sektoriuje****1. Žinios apie pareiškėją:**

- 1.1. Įmonės pavadinimas _____
- 1.2. Įmonės kodas _____
- 1.3. Buveinės adresas _____
- 1.4. Telefonas _____
- 1.5. Faksas _____

2. Veikla, kuriai prašoma leidimo _____**3. Teritorija, kurioje numatoma verstis veikla _____****4. Veiklos apimtis ir pagrindiniai ją apibūdinantys techniniai duomenys _____****5. Žinios apie pareiškėjo įgaliotą atstovą:**

vardas, pavardė _____

pareigos _____ telefonas _____

užpildymo data: 200 m. _____ parašas _____

Kartu su prašymu pateikiami dokumentai:

Nr.	Dokumento pavadinimas	Žyma apie dokumentų pateikimą ir datą
1.	Įmonės įregistravimo pažymėjimo notaro patvirtintas nuorašas	
2.	Valstybinės mokesčių inspekcijos pažyma, kad sumokėti mokesčiai	
3.	Valstybinio socialinio draudimo įstaigos pažyma, kad sumokėti mokesčiai	
4.	Muitinės departamento pažyma, kad sumokėti mokesčiai	
5.	Dokumentas apie įmonės padalinius, filialus, valdymo struktūrą	
6.	Įsipareigojimas vykdyti leidimu reglamentuojamos veiklos sąlygas	
7.	Įmonės ir jos filialų turimų licencijų bei leidimų sąrašas	
8.	Įmonės ir jos filialų licencijų bei leidimų, kurių galiojimas panaikintas, sąrašas	
9.	Įmonės licencijų bei leidimų, kuriuos išduoti prašymai tebėra nagrinėjami, sąrašas	
10.	Įmonės prašymų išduoti licencijas bei leidimus, kurie buvo nepatenkinti, sąrašas	
11.	Dokumentas, parodantis, kaip bus tenkinami elektros energijos, įrenginių ir su jais	

	susijusios įrangos saugumo bei patikimumo reikalavimai; aplinkos apsaugos; žemės naudojimo ir statybos vietos parinkimo reikalavimai (leidimo gamybos pajėgumo plėtos ir tiesioginės linijos tiesimo atvejais)	
12.	Dokumentas, parodantis įmonės galimybes kaupti ir palaikyti rezervinio kuro atsargas (leidimo gamybai atveju)	
13.	Dokumentas, pagrindžiantis įmonės tiesioginės linijos tiesimo motyvus, parodantis įmonės padalinio, dukterinės įmonės, laisvojo vartotojo geografinės padėties planą ir apibūdinantis sutartį su laisvuju vartotoju, pageidaujančiu gauti elektros energiją per tiesioginę liniją, iš įmonės pareiškėjos (leidimo tiesioginės linijos tiesimui atveju)	
14.	Rinkos operatoriaus pažymą apie tiekimo sandorių su vidaus gamintojais, laisvaisiais vartotojais ir kitais tiekėjais atsiskaitymų būklę (eksporto ir importo atvejais)	
15.	Dokumentas, apibūdinantis eksporto ar importo šalyje esantį numatomą pirkėją ar pardavėją, numatomą tranzito kelią eksporto ar importo galios srautui sisteminiuose tinkluose, tranzito šalių tinklų operatorių technines galimybes perduoti tokį srautą bei galimybes sudaryti su jais tranzito sutartis (leidimo eksportui ir importui atvejais)	

Žyma apie ministerijos sprendimą _____

APRŪPINIMO ELEKTROS ENERGIJA NUTRAUKIMO, SIEKiant UŽTIKRINTI VISUOMENĖS INTERESUS, DETALIOS SĄLYGOS IR SU TUO SUSIJUSIŲ NUOSTOLIŲ APSKAIČIAVIMO IR ATLYGINIMO TVARKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ši tvarka parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso, Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimais ir nustato elektros energijos tiekimo nutraukimo ar apribojimo, siekiant užtikrinti visuomenės interesus, detalias sąlygas bei su tuo susijusių nuostolių apskaičiavimo ir atlyginimo tvarką.

2. Šioje tvarkoje vartojamos pagrindinės sąvokos ir apibrėžimai, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme.

3. Ši tvarka yra privaloma tiek perdavimo ar skirstomųjų tinklų operatoriams, tiek elektros energijos abonentams (vartotojams) (toliau – vartotojas) neatsižvelgiant į pavaldumą ir valdomo turto nuosavybės formas.

4. Elektros energijos kokybės parametrai, elektros energijos tiekimo nutraukimo vartotojams ar apribojimų dėl elektros tinklų priežiūros darbų sąlygos ir trukmė, poavarinių įjungimų sąlygos ir trukmė bei nuo šių veiksmų galimų nuostolių atlyginimo tvarka turi būti nurodytos elektros energijos perdavimo ar skirstymo paslaugų sutartyse, sudarytose tarp vartotojų ir perdavimo ar skirstomųjų tinklų operatorių.

II. ELEKTROS ENERGIJOS TIEKIMO NUTRAUKIMO AR APRIBOJIMO SĄLYGOS

5. Nutraukti ar apriboti elektros energijos tiekimą leidžiama tik elektros energijos perdavimo ar skirstymo paslaugų sutartyse numatytais atvejais, išskyrus atvejus, kai siekdamas užtikrinti visuomenės interesus perdavimo ar skirstomųjų tinklų operatorius nutraukia ar apriboja vartotojui elektros energijos tiekimą:

5.1. Energetikos valstybinei inspekcijai prie Ūkio ministerijos nustačius tokius vartotojo įrenginių trūkumus, dėl kurių gresia avarija ar kyla pavojus žmonių gyvybei ir saugumui;

5.2. jei tai būtina siekiant išvengti ar susiklosčius Lietuvos elektros energetikos sistemoje ekstremaliai padėčiai, kuri kelia grėsmę sistemos funkcionavimui, susidarius generuojančios galios ar elektros energijos deficitui (avariniai elektros energijos tiekimo nutraukimai ar apribojimai);

5.3. jei tai būtina, vykdant planinius elektros tinklų priežiūros darbus.

6. Perdavimo ar skirstomųjų tinklų operatoriui nutraukus arba apribojus elektros energijos tiekimą, vartotojas privalo imtis visų įmanomų priemonių galimiems nuostoliams išvengti.

7. Už nepagrįstus elektros energijos tiekimo nutraukimus ar apribojimus vartotojams įstatymų nustatyta tvarka atsako tai inicijavęs juridinis ar fizinis asmuo.

8. Vartotojas turi teisę reikalauti iš perdavimo ar skirstomųjų tinklų operatoriaus paaiškinimo dėl elektros energijos tiekimo nutraukimo ar apribojimo būtinumo, bet netrukdyti jų atlikti.

III. ELEKTROS ENERGIJOS TIEKIMO NUTRAUKIMAS AR APRIBOJIMAS VALSTYBINĖS ENERGETIKOS PRIEŽIŪROS INSTITUCIJOS REIKALAVIMU

9. Energetikos valstybinės inspekcijos prie Ūkio ministerijos reikalavimu, kai nustatyti tokie vartotojo įrenginių bei jų eksploatavimo trūkumai, dėl kurių gresia avarija ar kyla pavojus turtui, aplinkai, žmonių gyvybei ir saugumui, vartotojas privalo nedelsdamas išjungti šiuos įrenginius. Jei

vartotojas šių reikalavimų nevykdo, tai Valstybinės energetikos priežiūros institucijų pareigūnai turi teisę raštu kreiptis į perdavimo ar skirstomųjų tinklų operatorius, kad šie tokiam vartotojui visai ar iš dalies nutrauktų elektros energijos tiekimą.

10. Tokį Energetikos valstybinės inspekcijos prie Ūkio ministerijos reikalavimą perdavimo ar skirstomųjų tinklų operatorius privalo besąlygiškai vykdyti.

11. Apie elektros energijos tiekimo nutraukimą perdavimo ar skirstomųjų tinklų operatoriai privalo iš anksto, ne vėliau kaip prieš 1 valandą, pranešti vartotojui.

IV. AVARINIAI ELEKTROS ENERGIJOS TIEKIMO NUTRAUKIMAI AR APRIBOJIMAI

12. Siekiant išvengti ar susiklosčius energetikos sistemoje ekstremaliai padėčiai, kuri kelia grėsmę sistemos funkcionavimui ir stabilumui, susidarius generuojančios galios ar elektros energijos deficitui, perdavimo ar skirstomųjų tinklų operatoriai turi teisę reikiamam laikotarpiui nutraukti ar apriboti vartotojams elektros energijos tiekimą pagal iš anksto parengtus ir vartotojams praneštus elektros energijos ir galios apribojimų ir avarinių atjungimų grafikus bei pastarųjų įvedimo tvarką.

13. Tam, kad elektros energetikos sistemoje būtų išvengta ekstremalios padėties arba jai susiklosčius būtų galima tokią padėtį operatyviai likviduoti, perdavimo ar skirstomųjų tinklų operatoriai kasmet (iki spalio 31 d.) privalo sudaryti ir vartotojams, įtrauktiems į elektros energijos tiekimo nutraukimų ar apribojimų grafikus, pranešti apie šiuos grafikus:

13.1. vartotojų avarinių atjungimų grafikus, kurie sudaromi siekiant išvengti avarijos ar likviduoti elektros energijos perdavimo ar skirstomųjų tinklų avariją;

13.2. vartotojų elektros galios ribojimo grafikus, kai energetikos sistemoje trūksta generuojančios galios ir tuo momentu nėra galimybės ją aprūpinti Lietuvos energetikos sistemą;

13.3. vartotojų elektros energijos tiekimo ribojimo grafikus, kai elektros energetikos sistemoje elektros energijos gamybai dėl nenumatytų priežasčių trūksta kuro ir tuo metu nėra galimybės pristatyti kurą į elektros energijos gamybos vietą.

14. Šioje tvarkoje 13 punkte minėti grafikai sudaromi metams (nuo einamųjų metų lapkričio 1 d. iki kitų metų spalio 31 d.). Užduotis elektros energijos ir galios ribojimų bei avarinių atjungimų grafikams sudaryti pateikia perdavimo tinklo operatorius.

15. Perdavimo ar skirstomųjų tinklų operatoriai, sudarydami elektros energijos ir galios ribojimų bei avarinių atjungimų grafikus, nustato vartotojams elektros energijos ir galios ribojimo dydžius bei vartotojų atjungimo prioritetus ir eiliškumą atsižvelgdami į vartotojų gamybos technologinius ypatumus, elektros energijos tiekimo patikimumo kategoriją bei elektros energijos tiekimo schemas ypatumus. Grafikai turi būti sudaromi taip, kad elektros energijos tiekimo nutraukimas ar apribojimas vartotojams sukeltų kuo mažesnius trikdžius ir nuostolius.

16. Į vartotojų avarinių atjungimų grafikus pirmiausia turi būti įtraukti vartotojai, kuriems elektros energija tiekama iš transformatorių pastovių su įrengtais automatikos ar televaldymo įrenginiais arba kuriuose yra budintis personalas.

Į avarinių atjungimų grafikus neįtraukiami vartotojai, kurie turi nepertraukiamą ir sudėtingą technologinį procesą, dėl kurių trumpalaikio atjungimo kyla grėsmė žmonių gyvybei, patiriama didelių materialinių nuostolių, sutrinka sudėtingi technologiniai procesai, svarbūs valstybės ir miesto ūkio veiklos procesai, gydymo įstaigos, ryšių, vandentiekio ir kanalizacijos įmonių, priešgaisrinės saugos technologiniai objektai, geležinkelio transportas, miesto elektrifikuotas visuomeninis transportas, vandens ir oro transporto dispečerinio valdymo centrai, blokavimo, signalizacijos ir apsaugos sistemų technologiniai objektai, ikimokyklinio amžiaus vaikų įstaigos, pieno fermos, gyvulininkystės kompleksai, paukštynai, galvijų prieauglio auginimo fermos, duonos kepyklos.

17. Į elektros energijos ar galios ribojimų ir avarinių atjungimų grafikus įtraukti vartotojai, gavę perdavimo ar skirstomųjų tinklų operatoriaus pranešimą dėl elektros energijos ar galios ribojimo arba atjungimo vykdymą, turi būti iš anksto pasiruošę priemonės ir paskyrę už šių priemonių vykdymą atsakingus asmenis.

18. Apie elektros energijos ar galios ribojimus perdavimo ar skirstomųjų tinklų operatorius privalo iš anksto, ne vėliau kaip prieš 24 valandas, pranešti tiekėjams ir vartotojams. Pranešama per Lietuvos radijo pirmąją programą arba visomis įmanomomis ryšio priemonėmis. Pranešime perdavimo ar skirstomųjų tinklų operatoriai turi nurodyti elektros energijos tiekimo ar galios apribojimų trukmę, jų dydį (eilę) ir laiką. Perdavimo ar skirstomųjų tinklų operatoriams prireikus nedelsiant įvesti elektros galios apribojimo grafikus, jie visomis įmanomomis ryšio priemonėmis turi pranešti apie tai tiekėjams ir vartotojams ne vėliau kaip prieš 1 valandą.

19. Elektros energijos tiekimą nutraukti ar apriboti vartotojams be jų išankstinio įspėjimo galima tik tais atvejais, kai tai būtina siekiant išvengti avarijos energetikos sistemoje ar likviduoti patirtą avariją. Tokiais atvejais perdavimo ar skirstomųjų tinklų operatoriai vykdo vartotojų avarinių atjungimų grafiką. Elektros energijos tiekimo nutraukimo ar ribojimo priežastis perdavimo ar skirstomųjų tinklų operatoriai turi vėliau nedelsdami pranešti tiekėjams ir vartotojams.

V. ELEKTROS ENERGIJOS TIEKIMO NUTRAUKIMAS AR APRIBOJIMAS VYKDANT BŪTINUS ELEKTROS TINKLŲ PRIEŽIŪROS DARBUS

20. Elektros energijos perdavimo ar skirstymo paslaugų sutartyse turi būti numatytos vartotojų elektros energijos tiekimo nutraukimo ar apribojimo sąlygos dėl planuojamų perdavimo ar skirstomųjų elektros tinklų ar kitų įrenginių priežiūros darbų (remonto, rekonstravimo, prijungimo arba perjungimo ir pan.). Elektros energijos perdavimo ar skirstymo paslaugų sutartyje, sudarytoje tarp perdavimo ar skirstomojo tinklo operatoriaus ir vartotojo, turi būti nustatyta vartotojo įrenginių didžiausia galima išjungimo trukmė per metus.

21. Elektros energijos tiekimo tinklų priežiūros darbams atlikti perdavimo ar skirstomųjų tinklų operatoriai turi iš anksto sudaryti grafikus.

22. Vykdamas elektros energijos tinklų priežiūros darbų grafiką perdavimo ar skirstomųjų tinklų operatoriai apie numatomus elektros energijos tiekimo nutraukimus ar apribojimus ne vėliau kaip prieš 15 kalendorinių dienų turi raštu (paštu, per kurjerį, faksimiliniu ryšiu arba viešai skelbiant vartotojo vietos laikraštyje) pranešti tiekėjams ir vartotojams, nurodydami elektros energijos tiekimo nutraukimo ar apribojimo laiką ir trukmę.

23. Jei tiekėjas ar vartotojas (išskyrus fizinius asmenis, naudojančius elektros energiją buitiniams reikmėms), gavęs raštišką perdavimo ar skirstomųjų tinklų operatoriaus pranešimą apie elektros energijos tiekimo nutraukimus ar apribojimus dėl elektros energijos planinių priežiūros darbų vykdymo, per 3 darbo dienas pareiškia nesutikimą, abi šalys per 3 darbo dienas privalo susitarti dėl visapusiškai priimtinos elektros energijos tiekimo nutraukimo ar apribojimo datos. Jei sprendimas nerandamas, tai pats perdavimo ar skirstomųjų tinklų operatorius, vadovaudamasis Elektros energijos perdavimo ar skirstymo sutartimi, turi nustatyti elektros energijos tiekimo nutraukimo ar apribojimo datą ir laiką. Šiuo atveju elektros energijos tiekimas gali būti nutraukiamas ar apribojamas praėjus ne mažiau kaip 15 kalendorinių dienų nuo pirmojo pranešimo ir ne anksčiau kaip 3 dienoms nuo vartotojo informavimo apie pakartotinai nustatytą nutraukimo ar apribojimo datą.

24. Elektros energijos perdavimo ar skirstymo paslaugų sutartyje, sudarytoje tarp perdavimo ar skirstomojo tinklo operatoriaus ir vartotojo, gali būti numatyti ir kiti pranešimo būdai bei terminai.

25. Tiekėjai ir vartotojai neturi trukdyti perdavimo ar skirstomųjų tinklų operatoriams atlikti elektros energijos tinklų planinius priežiūros darbus.

VI. NUOSTOLIŲ DĖL ELEKTROS ENERGIJOS TIEKIMO NUTRAUKIMO AR APRIBOJIMO SKAIČIAVIMAS IR ATLYGINIMAS

26. Kai vartotojui nutraukiamas arba apribojamas elektros energijos tiekimas, išskyrus atvejus, nurodytus šios tvarkos 5 punkte, perdavimo ar skirstomųjų tinklų operatoriai atlygina vartotojui patirtus tiesioginius nuostolius.

27. Perdavimo ar skirstomųjų tinklų operatoriai neatlygina vartotojui patirtų nuostolių, kai jam elektros energijos tiekimas nutraukiamas arba apribojamas dėl šių nenugalimos jėgos aplinkybių:

27.1. stichinių gamtos reiškinių (potvynio, perkūnijos, apšalo, šlapdribos, audros, ižo ir pan.) ir gaisro atvejais;

27.2. karo, teroristinių veiksmų;

27.3. vartotojo veiklos ar neveikimo;

27.4. trečiojo asmens veiklos (elektros įrenginių vagystės ar gadinimo, pašalinių daiktų užmetimo ant orinių elektros linijų laidų ir pan.); sisteminės priešavarinės automatikos poveikio (esant gedimui ar avarijai kitose energetikos sistemose).

28. Prašymą dėl nuostolių atlyginimo vartotojas turi pateikti perdavimo ar skirstomųjų tinklų operatoriui per 10 kalendorinių dienų nuo nuostolių atsiradimo dienos. Perdavimo ar skirstomųjų tinklų operatorius, gavęs vartotojo prašymą, ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų nuo jo gavimo turi jį išnagrinėti ir kartu su vartotoju sudaryti komisiją priežastims ištirti ir patirtų nuostolių dydžiui nustatyti.

29. Elektros energijos nutraukimo laikas, nepateiktos elektros energijos kiekis ir priežastys nustatomos pagal perdavimo ar skirstomojo tinklo operatoriaus bei vartotojo operatyvinius dokumentus ir registruojančių prietaisų rodmenis. Nepagamintos, nekokybiškai pagamintos arba sugadintos produkcijos kiekiai, sugadintos įrangos vertė nustatoma pagal vartotojo įrodančius dokumentus. Jeigu vartotojas nuostolių dydžio negali tiksliai įrodyti, tai jų vertė nustatoma šalių susitarimu. Šalims nesusitarus, nuostolių vertę nustato teismas.

30. Komisijos išvados ir rezultatai įforminami aktu. Bet kurios suinteresuotos šalies pageidavimu nustatant patirtų nuostolių vertę ir surašant aktą, gali dalyvauti nepriklausomi ekspertai, už kurių veiklą sumoka dėl nuostolių kalta šalis.

31. Nuostoliai, patirti dėl elektros energijos tiekimo nutraukimo ar apribojimo, turi būti atlyginti per 15 kalendorinių dienų.

32. Jei vartotojas, eksploatuodamas elektros įrenginius, pažeidė galiojančių teisės aktų reikalavimus ir dėl jo veiksmų ar neveikimo elektros energijos tiekimo tinkluose, įrenginiuose ar prietaisuose įvyko avarija arba sutrikimas ir elektros energija nebuvo tiekama kitiems vartotojams arba buvo daroma įtaka elektros energijos kokybei, kas atsiliepė kitų vartotojų technologiniam procesui, tai jis atlygina perdavimo ar skirstomųjų tinklų operatoriui ir kitiems vartotojams, kurie pareiškė pretenzijas tinklų operatoriui dėl elektros energijos kokybės, patirtus tiesioginius nuostolius. Avarių ir sutrikimų priežastys šiais atvejais nustatomos vadovaujantis Energetikos įrenginių avarių ir sutrikimų tyrimo ir apskaitos nuostatais.

33. Ginčai, kilę dėl elektros energijos tiekimo nutraukimo ar ribojimo, dėl patirtų nuostolių vertės ir padarytos žalos atlyginimo, sprendžiami šalių susitarimu arba teismo tvarka.

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos ūkio ministro
2001 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. 380
(Lietuvos Respublikos ūkio ministro
2006 m. gruodžio 21 d. įsakymo
Nr. 4-485 redakcija)

ĮPAREIGOJIMŲ TEIKTI VIEŠUOSIUS INTERESUS ATITINKANČIAS PASLAUGAS DAVIMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. 2003 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/54/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinančios Direktyvą 96/92/EB (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 12 skyrius, 2 tomas, p. 211), 3 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad valstybės narės, vadovaudamosi bendru ekonominiu interesu, elektros energetikos įmonėms gali nustatyti viešųjų paslaugų teikimo įpareigojimus, susijusius su saugumu, įskaitant tiekimo saugumą, tiekimo reguliarumą, kokybę ir kainą, bei su aplinkos apsauga, įskaitant energijos efektyvumą ir klimato apsaugą. Tokie įpareigojimai turi būti aiškiai apibrėžti, skaidrūs, nediskriminaciniai ir juos turi būti galima patikrinti, jie Europos Sąjungos elektros energetikos įmonėms turi užtikrinti vienodas galimybes teikti paslaugas nacionaliniams vartotojams.

2. Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo (Žin., 2000, Nr. [66-1984](#); 2004, Nr. [107-3964](#)) 3, 5 ir 49 straipsniai nustato viešųjų interesų elektros energetikos sektoriuje reguliavimo pagrindus, kuriais vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ūkio ministerija (toliau – Ūkio ministerija) nustato viešuosius interesus atitinkančių paslaugų sąrašą, teikėjus, šių paslaugų teikimo tvarką ir sąlygas. Rinkos dalyviai šių paslaugų teikimo sąnaudas gali įtraukti į veiklos sąnaudas.

3. Įpareigojimų teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas davimo taisyklės (toliau – taisyklės) parengtos vadovaujantis šių taisyklių 1 ir 2 punktuose nurodytais teisės aktais. Šios taisyklės nustato elektros energetikos sektoriaus paslaugų, susijusių su visuomenės saugumu, aplinkos apsauga ir elektros energijos gamyba naudojant atsinaujinančiuosius energijos išteklius, elektros energijos gamyba kombinuotojo elektros energijos bei šilumos gamybos ciklo elektrinėse, bendrąsias davimo sąlygas ir reglamentuoja reikalavimus bei įpareigojimus elektros energijos tiekimo licencijos turėtojams, rinkos, perdavimo ir skirstomųjų tinklų operatoriams teikti šias paslaugas.

4. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

Viešieji interesai elektros energetikos sektoriuje -veikla ar neveikimas elektros energetikos sektoriuje, tiesiogiai ar netiesiogiai susiję su visuomenės saugumu ir aplinkos apsauga, taip pat elektros energijos gamyba naudojant atsinaujinančiuosius energijos išteklius, kombinuotojo elektros energijos bei šilumos gamybos ciklo elektrinėse.

Viešuosius interesus atitinkančios paslaugos – elektros energetikos įmonių teikiamos paslaugos, kurių sąrašą, teikėjus ir teikimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija, vadovaudamasi viešaisiais interesais elektros energetikos sektoriuje.

Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšos (toliau – **VIAP lėšos**) – lėšos, sumokamos viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikėjams.

Gamybos kaina – Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos apskaičiuota vidutinė metinė elektros energijos gamybos kaina prieš skelbiant skirstomųjų tinklų įmonių taikomą visuomeninę elektros energijos kainą vartotojams.

Savosios reikmės – elektrinės gaminamos elektros energijos apimtis, skirta elektros energijos gamybos (o kombinuotojo elektros energijos ir šilumos gamybos ciklo elektrinės ir šilumos gamybos) technologiniam procesui užtikrinti.

5. Taisyklės yra privalomos valstybės ir savivaldybių institucijoms ir asmenims nepriklausomai nuo teisinės formos, kurių veikla yra susijusi su elektros rinkos funkcionavimu, elektros energijos gamyba, tiekimu, perdavimu ir skirstymu.

II. VIEŠUOSIUS INTERESUS ATITINKANČIŲ PASLAUGŲ TEIKIMO RĖMIMO SĄLYGOS

6. Vadovaujantis Ūkio ministerijos patvirtintu Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų sąrašu, elektros energijos gamyba remiama, kai:

6.1. gamintojai elektros energijai gaminti naudoja atsinaujinančius energijos išteklius. Šiems gamintojams VIAP lėšos nustatomos priklausomai nuo remtinės elektros energijos gamybos apimties. Remtinės elektros energijos gamybos apimtimi pripažįstama visa naudojant atsinaujinančius energijos išteklius faktiškai pagaminta ir į tinklus patiekta elektros energijos apimtis;

6.2. gamintojai gamina elektros energiją termofikaciniu režimu kombinuotojo elektros ir šilumos gamybos ciklo elektrinėse ir tiekia šilumą į miestų centralizuotuosius šilumos tiekimo tinklus. Šiems elektros energijos gamintojams VIAP lėšos nustatomos priklausomai nuo kasmet Ūkio ministerijos patvirtintos remtinės elektros energijos gamybos apimties;

6.3. gamintojams elektros energijos gamyba būtina energetikos sistemos rezervams užtikrinti. Šiems gamintojams VIAP lėšos nustatomos priklausomai nuo kasmet Ūkio ministerijos patvirtintos remtinės elektros energijos gamybos apimties;

6.4. gamintojams būtinos lėšos atominės energetikos darbo saugumo užtikrinimo, atliekų saugojimo ir laidojimo išlaidoms padengti, atsižvelgiant į Europos Sąjungos, G-8 valstybių grupės ir kitų valstybių bei tarptautinių finansų institucijų ilgalaikę ir esminę finansinę pagalbą.

7. Perdavimo sistemos operatorius privalo šių taisyklių 6 punkte nurodytiems gamintojams sumokėti VIAP lėšas. Šių lėšų dydžiui nustatyti taikomos tokios sąlygos:

7.1. Šių taisyklių 6.1–6.3 punktuose nurodytiems gamintojams kiekvienais metais nustatoma minimali ir maksimali pajamų riba už patiektą į tinklus vieną kWh elektros energijos, atsižvelgiant į elektros energijos gamybos kainą.

7.2. Šių taisyklių 6.1 punkte nurodytiems gamintojams maksimali pajamų riba už patiektą į tinklus vieną kWh elektros energijos nustatoma vadovaujantis Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2002 m. vasario 11 d. nutarimo Nr. 7 „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje kainų“ (Žin., 2002, Nr. [16-648](#)) 4 punkte nustatytais elektros energijos supirkimo kainomis.

7.3. Šių taisyklių 6.2 punkte nurodytiems gamintojams maksimalia pajamų riba už patiektą į tinklus vieną kWh elektros energijos pripažįstamos Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos skelbiamos elektros energijos supirkimo kainos, nustatomos vykdant Elektros energijos supirkimo kainos iš bendrų šilumos ir elektros energijos gamintojų reguliavimo taisyklių, patvirtintų Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2004 m. liepos 29 d. nutarimu Nr. 03-84 („Informaciniai pranešimai“, 2004, Nr. [59-567](#)), reikalavimus.

7.4. Šių taisyklių 6.3 punkte nurodytiems gamintojams maksimalia pajamų riba už patiektą į tinklus vieną kWh elektros energijos pripažįstamos Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos skelbiamos elektros energijos supirkimo kainos pagal Ūkio ministerijos nustatytą remtiną elektros energijos gamybos apimtį ir atsižvelgiant į gamintojų elektros energijos gamybos apimtį, gamybos sąnaudas, investicijas bei investicijų grąžą.

7.5. Šių taisyklių 6.4 punkte nurodytiems gamintojams Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija kasmet nustato ir skelbia VIAP lėšas, skirtas atominės energetikos darbo saugumo užtikrinimo, atliekų saugojimo ir laidojimo išlaidoms padengti.

7.6. Šių taisyklių 6.1–6.3 punktuose nurodytiems gamintojams minimaliai pajamų ribai nustatyti taikomos tokios sąlygos:

7.6.1. Šių taisyklių 6.1 punkte nurodytiems gamintojams minimali pajamų riba nustatoma elektros energijos gamybos kainą dauginant iš koeficiento 0,8. Iki valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės gamybos nutraukimo minimalia pajamų riba pripažįstama Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos paskelbta šios elektrinės kaina parduodant vidaus rinkai, dauginant iš koeficiento 0,9.

7.6.2. Šių taisyklių 6.2 ir 6.3 punktuose nurodytiems gamintojams minimali pajamų riba

nustatoma elektros energijos gamybos kainą dauginant iš koeficiento 0,85. Iki valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės gamybos nutraukimo minimalia pajamų riba pripažįstama Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos paskelbta šios elektrinės parduodant vidaus rinkai kaina, dauginama iš koeficiento 0,95.

7.7. Perdavimo sistemos operatorius, atsižvelgdamas į prognozuojamą šių taisyklių 6.1-6.3 punktuose nurodytų gamintojų elektros energijos tiekimo į tinklus apimtį bei minimalias ir maksimalias pajamų ribas, apskaičiuoja numatomą VIAP lėšų apimtį metams. VIAP lėšų apimtis apskaičiuojama kaip prognozuojamos apimtys ir maksimalios bei minimalios pajamų ribos skirtumo sandauga.

7.8. Perdavimo sistemos operatorius apskaičiuotas VIAP lėšas šių taisyklių 6.1–6.4 ir 20 punktuose nurodytiems gamintojams, taikant prijungimo prie tinklų nuolaidas, įtraukia į viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo sąnaudas. Piniginės lėšos šioms sąnaudoms padengti surenkamos kartu su pinigėmis lėšomis, surenkamomis teikiant elektros energijos persiuntimo paslaugą vartotojams, skirstomųjų tinklų įmonėms ir šių taisyklių 23 punkte nurodytiems asmenims. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų dedamosios kainą ir taikymo tvarką nustato Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija.

8. Perdavimo sistemos operatorius ir skirstomųjų tinklų operatorius turi užtikrinti pirmenybinį elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančiuosius energijos išteklius, persiuntimą elektros energijos perdavimo ar skirstymo tinklais (kai laidumas ribotas).

9. Jei šių taisyklių 6.1 ir 6.2 punktuose nurodytų gamintojų įranga prijungta prie skirstomųjų tinklų įrangos, sutartis dėl elektros energijos pirkimo-pardavimo sutartinėmis kainomis minėti gamintojai privalo sudaryti su to regiono visuomeniniu tiekėju. Tokiu atveju visuomeninis tiekėjas neturi teisės atsisakyti sudaryti sutartį, o elektros energijos pirkimo iš šių gamintojų kaina negali būti vienašališkai nustatoma žemesnė nei minimalus pajamų lygis už parduotą vieną kWh elektros energijos.

10. Jei šių taisyklių 6.1 ir 6.2 punktuose nurodytų gamintojų įranga prijungta prie perdavimo tinklų įrangos, visi gamintojai, nurodyti šių taisyklių 6.3 ir 6.4 punktuose, sutartis dėl elektros energijos pirkimo-pardavimo sutartinėmis kainomis sudaro su laisvai pasirinktu tiekėju ar rinkos operatoriumi (jei numatoma prekiauti aukcione).

11. VIAP lėšų mokėjimui taikomos šios sąlygos:

11.1. VIAP lėšos gamintojams, kurių įranga prijungta prie perdavimo tinklų, sumokamos perdavimo sistemos operatoriaus, o gamintojams, kurių įranga prijungta prie skirstomųjų tinklų, – to regiono skirstomųjų tinklų operatoriaus. Perdavimo sistemos operatorius privalo kompensuoti skirstomųjų tinklų operatoriui už gamintojams, kurių įranga prijungta prie skirstomųjų tinklų įrangos, sumokėtas VIAP lėšas;

11.2. jei šių taisyklių 6.1–6.3 punktuose nurodyti gamintojai elektros energiją parduoda tiekėjui kaina, didesne nei minimali pajamų riba už vieną kWh elektros energijos, tai tiesiogiai gamintojui sumokamos VIAP lėšos skaičiuojamos kaip remtinos gamybos apimtys ir maksimalios pajamų ribos už vieną kWh elektros energijos bei sutartyje su tiekėju nurodytos kainos skirtumo sandauga. Tiekėjo sumokėtą lėšų dalį, apskaičiuotą kaip faktiškai parduotos elektros energijos apimtys ir sutartyje su tiekėju nurodytos kainos bei minimalios pajamų ribos už vieną kWh elektros energijos skirtumo sandauga, jam kompensuoja perdavimo sistemos operatorius. Tiekėjas, perkantis elektros energiją didesne kaina nei minimali pajamų riba ir pretenduojantis gauti kompensaciją, privalo raštu informuoti perdavimo sistemos operatorių apie superkamos elektros energijos kainą iš karto sudarius atitinkamą sutartį.

12. Šių taisyklių 6.1 punkte nurodytiems gamintojams perdavimo sistemos operatorius VIAP lėšas sumoka kas mėnesį proporcingai į tinklus patiektos elektros energijos apimčiai ne vėliau kaip iki kito po gamybos kalendorinio mėnesio paskutinės darbo dienos.

13. Šių taisyklių 6.2–6.4 punktuose nurodytiems gamintojams perdavimo sistemos operatorius VIAP lėšas sumoka tolygiai kas mėnesį ne vėliau kaip iki paskutinės kalendorinio mėnesio darbo dienos. Tuo atveju, kai šių taisyklių 6.2 ar 6.3 punktuose nurodyti gamintojai per metus nepatiekė Ūkio ministerijos patvirtintos remtinos elektros energijos gamybos apimtys, tai tokiems gamintojams atitinkamai sumažinamos VIAP lėšos paskutiniams metų mėnesiams.

14. Jei VIAP lėšas sumoka skirstomųjų tinklų operatorius, tai šių lėšų sumokėjimo terminai nustatomi sutartimi tarp gamintojo ir skirstomųjų tinklų operatoriaus.

15. Jeigu pasibaigus kalendoriniams metams perdavimo sistemos operatoriaus surinktos lėšos iš vartotojų ir skirstomųjų tinklų operatorių ir šių taisyklių 23 punkte nurodytų asmenų už viešuosius interesus atitinkančias paslaugas viršijo arba buvo mažesnės už faktiškai sumokėtas VIAP lėšas, tai perdavimo sistemos operatorius privalo ši lėšų skirtumą įvertinti skaičiuodamas ateinančių metų viešuosius interesus atitinkančių paslaugų dedamąją.

16. Gamintojai, atitinkantys šių taisyklių 6.2 ir 6.3 punktuose nurodytas kategorijas, ne vėliau kaip iki kiekvienų kalendorinių metų liepos 1 dienos privalo raštu kreiptis į Ūkio ministeriją dėl remtinės elektros energijos gamybos apimties nustatymo, nurodyti tokios apimties nustatymo motyvus. Jei gamintojas pirmą kartą kreipiasi arba pasikeičia gamintojo elektros energijos gamybos įrenginių techninės charakteristikos, lemiančios gamybos apimties padidėjimą ar sumažėjimą, tokiam gamintojui prie prašymo būtina papildomai pridėti:

16.1. juridinio asmens registravimo pažymėjimo ir įstatų kopijas, patvirtintas antspaudu ir vadovo parašu, ar fizinio asmens duomenis (vardą, pavardę, adresą, telefoną);

16.2. dokumentus, patvirtinančius, kad gamintojas priskirtinas vienai iš gamintojų kategorijų, nurodytų Ūkio ministerijos patvirtintame Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų sąraše.

17. Ūkio ministerija ne vėliau kaip iki kiekvienų kalendorinių metų rugpjūčio 1 dienos privalo patvirtinti prašyme nurodytą remtinės elektros energijos gamybos apimtį arba argumentuotai sumažinti ar atsisakyti ją patvirtinti bei raštu informuoti visus dėl tokios apimties patvirtinimo besikreipusius gamintojus, rinkos operatorių ir Valstybinę kainų ir energetikos kontrolės komisiją.

18. Gamintojai, kuriems šiose taisyklėse nurodyta tvarka Ūkio ministerija nustato konkrečią remtinės gamybos apimtį, ne vėliau kaip iki kiekvienų kalendorinių metų rugpjūčio 15 dienos pateikia Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai VIAP lėšų skaičiavimus jų pagrįstumui patikrinti.

19. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija ne vėliau kaip iki kiekvienų kalendorinių metų rugsėjo 15 dienos nustato, ar VIAP lėšos apskaičiuotos laikantis nustatytų reikalavimų. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija turi teisę vienašališkai nustatyti VIAP lėšų apimtį gamintojams, kurie per 30 dienų neištaiso Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nurodytų klaidų.

20. Prijungus vėjo, biomasės, saulės elektrines ir ne didesnes kaip 10 MW galios hidroelektrines, skirstomųjų tinklų ar perdavimo sistemos operatorių suteikta šiems gamintojams nustatyto dydžio prijungimo mokesčio nuolaida kompensuojama ateinančiais metais po prijungimo vadovaujantis Elektros energijos, kuriai gaminti naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai, gamybos ir pirkimo skatinimo tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gruodžio 5 d. nutarimu Nr. 1474 (Žin., 2001, Nr. [104-3713](#); 2004, Nr. [9-228](#)), nuostatomis. Kompensacijos lėšos įtraukiamos į viešuosius interesus atitinkančių paslaugų dedamąją ateinantiems metams po prijungimo.

21. Visi rinkos dalyviai, kurių elektros įrenginiai prijungti prie perdavimo ar skirstomųjų tinklų ir kurie savo vidiniuose tinkluose naudoja ir (ar) eksploatuoja elektros energiją gaminančius įrenginius savo reikmėms, privalo perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatoriams deklaruoti pagaminamos elektros energijos kiekius ir sumokėti už viešuosius interesus atitinkančias paslaugas.

22. Šių taisyklių 21 punkte nurodytų įrenginių apskaitą ir kontrolę atlieka Valstybinė energetikos inspekcija prie Ūkio ministerijos.

III. MOKĖJIMO UŽ VIEŠUOSIUS INTERESUS ATITINKANČIAS PASLAUGAS REIKALAVIMAI ELEKTROS ENERGIJOS GAMINTOJAMS

23. Mokėjimas už viešuosius interesus atitinkančias paslaugas taikomas elektros energijos gamybos leidimus turintiems juridiniams ar fiziniams asmenims, gaminantiems elektros energiją ir

vartojantiems ją savo teritorijoje savo įmonės reikmėms ar tiekiantiems elektros energiją jos teritorijoje esančių juridinių ar fizinių asmenų reikmėms.

24. Mokėjimui už viešuosius interesus atitinkančias paslaugas nustatomos šios sąlygos:

24.1. Elektros energijos apimtis, kuriai taikomas mokėjimas už viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, nustatoma iš pagamintos elektros energijos apimties atimant savosioms reikmėms reikalingą elektros energijos apimtį, elektros energijos apimtį, reikalingą sistemos rezervui palaikyti, ir į perdavimo ar skirstomuosius tinklus patiekto elektros energijos apimtį.

24.2. Elektros energijos gamybos leidimus turintys juridiniai ar fiziniai asmenys, kurių elektros energijos gamybos įrenginių įrengtoji galia viršija arba yra lygi 2 MW, privalo įsirengti gaminamos elektros energijos apskaitos prietaisus. Elektros energijos apskaitos prietaisus (skaitiklius ir juos valdančius laikrodžius) šiame punkte nurodytų asmenų gaminamos elektros energijos apskaitai atlikti įrengia ir plombuoja operatorius, prie kurio elektros energijos tinklų yra prijungti vartotojo įrenginiai.

Elektros energijos gamybos leidimus turintys juridiniai ar fiziniai asmenys, kurių elektros energijos gamybos įrenginių įrengtoji galia siekia iki 2 MW, gali įsirengti gaminamos elektros energijos apskaitos prietaisus. Elektros apskaitos prietaisus (skaitiklius ir juos valdančius laikrodžius) šiame punkte nurodytiems asmenims, nusprendusiems įsirengti gaminamos elektros energijos apskaitos prietaisus, įrengia ir plombuoja operatorius, prie kurio elektros tinklų yra prijungti elektros energijos vartotojo įrenginiai.

Elektros energijos gamybos leidimus turintiems juridiniams ar fiziniams asmenims, kurių elektros energijos gamybos įrenginių įrengtoji galia siekia iki 2 MW, neįsirengus gaminamos elektros energijos apskaitos prietaisų, pagamintas elektros energijos kiekis apskaičiuojamas elektros energijos gamybos įrenginių įrengtąją galią dauginant iš koeficiento 0,95, laikantis nuostatos, kad elektros energijos gamybos įrenginiai veikia 24 val. per parą ir 365 dienas per metus.

24.3. Elektros energijos gamybos leidimus turintys juridiniai ar fiziniai asmenys, pasibaigus kiekvienam kalendoriniam mėnesiui, ne vėliau kaip iki kito mėnesio 3 dienos privalo operatoriui, prie kurio tinklų įrangos prijungti šio juridinio ar fizinio asmens įrenginiai, raštu pateikti informaciją apie pagamintos, elektros energijos gamybai ir šilumos gamybai bei sistemos rezervui palaikyti sunaudotos ir į perdavimo ar skirstomuosius tinklus patiekto elektros energijos apimtį.

24.4. Perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatoriai, prie kurių tinklo įrangos prijungti elektros energijos gamybos leidimus turinčių juridinių ar fizinių asmenų įrenginiai, paprastai kartu su sąskaitomis už suvartotą elektros energiją, bet ne vėliau kaip iki kito mėnesio 12 dienos privalo pateikti sąskaitą elektros energijos gamybos leidimus turintiems juridiniams ar fiziniams asmenims sumokėti už viešuosius interesus atitinkančias paslaugas. Sumokėjimo terminai ir sąlygos nustatomos viešuosius interesus atitinkančių paslaugų sutartyse su atitinkamais perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatoriais.

25. Mokėjimas už viešuosius interesus atitinkančias paslaugas elektros energijos gamybos leidimus turintiems juridiniams ar fiziniams asmenims netaikomas, jei šių taisyklių 24.1 punkte nustatyta elektros energijos apimtis pagaminta naudojant atsinaujinančius energijos išteklius ir šios elektros energijos gamyba atitinka Elektros energijos, kuriai gaminti naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai, gamybos ir pirkimo skatinimo tvarkoje nustatytus skatinimo reikalavimus.

IV. ELEKTROS ENERGIJOS TIEKIMO SAUGUMO UŽTIKRINIMAS

26. Perdavimo sistemos operatorius privalo plėtoti šalies energetikos sistemos infrastruktūrą ir sisteminius ryšius, siekdamas patenkinti augančius šalies elektros energijos poreikius, aiškiai ir skaidriai deklaruodamas su tuo susijusias išlaidas bei jų kompensavimo tvarką.

27. Ūkio ministerija:

27.1. atlieka su elektros energijos tiekimo saugumu susijusių klausimų stebėseną (monitoringą) šalies elektros energijos rinkoje ir kasmet iki liepos 31 d. paskelbia Ūkio ministerijos interneto svetainėje ataskaitą su išvadomis ir pasiūlymais. Stebėseną turi apimti šiuos klausimus: elektros energijos tiekimo šaltinių pajėgumo ir jų poreikio balansą, laukiamus elektros energijos galios poreikius ir planuojamus ar statomus elektros energijos šaltinių objektus, taip pat

konkurencijos mastą šalies rinkoje;

27.2. palaiko ryšius su Europos Sąjungos institucijomis, informuoja jas apie priemones, kurios buvo priimtos nustatant įpareigojimus teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

28. Visiems elektros energijos rinkos dalyviams, kurių elektros energijos įrenginiai prijungti prie skirstomųjų tinklų ir kurie savo vidiniuose tinkluose naudoja ir (ar) eksploatuoja elektros energiją gaminančius įrenginius savo reikmėms, ir kurių suminė elektros energiją gaminančių įrenginių galia mažesnė nei 100 kW, šių taisyklių 21-24 punktuose nurodyti reikalavimai įsigalioja nuo 2009 m. sausio 1 dienos.

29. Juridiniai ir fiziniai asmenys, pažeidę šias taisykles, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

30. Ūkio ministerija ir Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija pagal savo kompetenciją kontroliuoja, kaip laikomasi šių taisyklių nuostatų.

Priedo pakeitimai:

Nr. [4-485](#), 2006-12-21, Žin., 2006, Nr. 140-5374 (2006-12-23), i. k. 1062020ISAK0004-485

Patvirtinta. Neteko galios nuo 2006-04-16

Priedo naikinimas:

Nr. [4-116](#), 2006-04-11, Žin. 2006, Nr. 42-1535 (2006-04-15), i. k. 1062020ISAK0004-116

Priedas. Neteko galios nuo 2006-04-16

Priedo naikinimas:

Nr. [4-116](#), 2006-04-11, Žin. 2006, Nr. 42-1535 (2006-04-15), i. k. 1062020ISAK0004-116

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [251](#), 2002-07-11, Žin., 2002, Nr. 73-3132 (2002-07-19); Žin., 2002, Nr. 87-0 (2002-09-06), i. k. 1022020ISAK00000251

Dėl ūkio ministro 2001 m. gruodžio 18 d. įsakymo Nr. 380 "Dėl teisės aktų, būtinų Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymui įgyvendinti, patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [453](#), 2002-12-17, Žin., 2002, Nr. 125-5686 (2002-12-31), i. k. 1022020ISAK00000453

Dėl Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2001 m. gruodžio 18 d. įsakymo Nr. 380 "Dėl teisės aktų, būtinų Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymui įgyvendinti, patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [4-388](#), 2003-10-17, Žin., 2003, Nr. 100-4505 (2003-10-24), i. k. 1032020ISAK0004-388

Dėl ūkio ministro 2001 m. gruodžio 18 d. įsakymo Nr. 380 "Dėl teisės aktų, būtinų Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymui įgyvendinti, patvirtinimo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [4-85](#), 2005-02-25, Žin., 2005, Nr. 30-947 (2005-03-03), i. k. 1052020ISAK00004-85

Dėl Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2001 m. gruodžio 18 d. įsakymo Nr. 380 "Dėl teisės aktų, būtinų Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymui įgyvendinti, patvirtinimo" pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [4-145](#), 2005-04-08, Žin., 2005, Nr. 48-1594 (2005-04-14), i. k. 1052020ISAK0004-145

Dėl Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2001 m. gruodžio 18 d. įsakymo Nr. 380 "Dėl teisės aktų, būtinų Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymui įgyvendinti, patvirtinimo" pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [4-116](#), 2006-04-11, Žin., 2006, Nr. 42-1535 (2006-04-15), i. k. 1062020ISAK0004-116

Dėl Energetikos įrenginių avarijų ir veikimo sutrikimų tyrimo ir apskaitos nuostatų patvirtinimo

7.

Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [4-485](#), 2006-12-21, Žin., 2006, Nr. 140-5374 (2006-12-23), i. k. 1062020ISAK0004-485

Dėl Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2001 m. gruodžio 18 d. įsakymo Nr. 380 "Dėl teisės aktų, būtinų Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymui įgyvendinti, patvirtinimo" pakeitimo

8.

Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [4-383](#), 2008-08-28, Žin., 2008, Nr. 101-3908 (2008-09-04), i. k. 1082020ISAK0004-383

Dėl Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2001 m. gruodžio 18 d. įsakymo Nr. 380 "Dėl teisės aktų, būtinų Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymui įgyvendinti, patvirtinimo" pakeitimo